

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

Zitting 1975/1976

Nr. 4

HANDELINGEN

Vergadering van dinsdag 20 januari 1976

INHOUDSOPGAVE

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving, blz. 113

ROUWHULDE, blz. 113

VERSLAG

Indiening, blz. 113

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verzending, blz. 113

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verzending, blz. 113

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening, blz. 114
Intrekking, blz. 114

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE

Wijzigingen in de Commissie voor samenwerking, blz. 114

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

Verdaging van de bespreking van het ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten en landschappen, blz. 114

ONTWERP EN VOORSTEL VAN DECREET

Verzending, blz. 114.
Spreker: de heer **J. Van Elewyck**.

Vragen (R.v.O. art. 52)

1. Vraag van de heer **L. Vansteenkiste** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over het geschil tussen de B.R.T., het Brugse stadsbestuur en de voetbalploeg F.C. Brugge, blz. 115

2. Vraag van de heer **M. Vanhaegendoren** tot de Minister van Nationale Opvoeding over budgettaire regelingen ten gunste van leerkrachten die het Nederlands onderwijzen in Frans-Vlaanderen, blz. 116

3. Vraag van de heer **W. Kuijpers** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de vrijwaring van de culturele rechten inzake kabeltelevisie van de inwoners van Meldert-Honseem, de Voerstreek en de andere taalgrensgebieden, blz. 117

4. Vraag van de heer **P. Van Grembergen** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden betreffende de organisatie van het dialectonderzoek in Vlaanderen en de medewerking van Vlaamse dialectologen aan de „Atlas Linguarum Europae”, blz. 118

VOORSTEL VAN DECREET van de heer **J. Van Elewyck** c.s. houdende statuut van het symfonieorkest „De Philharmonie” - 39 (B.Z. 1974) - Nrs. 1 tot 3.

Algemene bespreking

Sprekers: de heren **O. Van Ooteghem**, verslaggever, **J. Van Elewyck**; **Joseph Daems**; mevrouw **R. De Backer-Van Ocken**, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden; **A. De Beul**; **G. Verhaegen**; **M. Van Herreweghe**, blz. 119

VRAAG OM UITLEG van de heer **J. Van Elewyck** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over :

a) de door de Minister gesuggereerde overtredingen van de Cultuurpactwet (wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de

ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt), wat betreft de vrijheid van keuze van een filosofische strekking;

- b) de door de Minister in verband met de gemeentelijke culturele raden gesuggereerde overtredingen van :
- de gemeentewet,
 - het decreet van 12 december 1974 tot regeling van de erkenning van gemeentelijke raden voor cultuur en culturele vrijetijdsbesteding.

Voortzetting en sluiting van de behandeling

Sprekers: de heer **A. Kempinaire**, mevrouw **N. Maes**, de heren **A. De Beul**; **J. Van Elewyck**; mevrouw **R. De Backer-Van Ocken**, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden; blz. 124

VOORSTEL VAN DECREET van de heer **J. Van Elewyck** c.s. houdende statuut van het symfonieorkest „De Philharmonie” – 39 (B.Z. 1974) – Nrs. 1 tot 3.

Artikelsgewijze behandeling, blz. 132

VOORSTEL VAN DECREET houdende subsidiëring voor 1976 van de bestendige symfonieorkesten – 39 (B.Z. 1974) – Nrs. 1 tot 3.

Naamstemming, blz. 133

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer **H. Boel** in verband met de toepassing van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact en het decreet van 12 december 1974 tot regeling van de erkenning van gemeentelijke raden voor cultuur en culturele vrijetijdsbesteding – 135 (1975/1976) – Nr. 1.

Algemene bespreking en artikelsgewijze behandeling

Sprekers: de heren **L. Rombaut**, **J. Henckens**; **A. De Beul**; **A. Kempinaire**, **J. Van Elewyck**.
Naamstemming, blz. 134

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN, blz. 137

VRAAG OM UITLEG van de heer **M. Vanhaegendoren** tot de Minister van Nationale Opvoeding over de toepassing van het decreet van 4 december 1972 houdende aanvulling van de taalregeling in het onderwijs, en van artikel 24, §2, eerste lid, en §3, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van de wetgeving betreffende het bewaarschoolonderwijs, het lager, middelbaar, normaal-, technisch en kunstonderwijs (Schoolpactwet).

Sprekers: de heren **M. Vanhaegendoren**, **H. De Croo**, Minister van Nationale Opvoeding, blz. 137

VRAAG OM UITLEG van de heer **M. Coppieters** tot de Eerste Minister over de installatie, de werkingmogelijkheden en de werking van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

Sprekers: de heer **M. Coppieters**, mevrouw **R. De Backer-Van Ocken**, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, de heren **J. Van Elewyck**, **M. Coppieters**, blz. 138

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening

Sprekers: de heren **J. Van Elewyck**, **M. Vandewiele**, mevrouw **N. Maes**, de heren **M. Coppieters**, **O. Van Ooteghem**, **J. van Waterschoot**, blz. 141

VRAAG OM UITLEG van de heer **W. Kuijpers** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden en de Staatssecretaris voor Streekeconomie en voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting over de dreigende inbouw van de abdij van Vlierbeek te Kessel-Lo en de bescherming van de monumenten- en landschappenring rond Leuven.

Sprekers: de heer **W. Kuijpers**, mevrouw **R. De Backer-Van Ocken**, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, de heer **W. Kuijpers**, blz. 143

VRAAG OM UITLEG van de heer **W. Jorissen** tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de bescherming en de restauratie van bepaalde Mechelse panden en van het Mechelse Begijnhof.

Sprekers: de heer **W. Jorissen**, mevrouw **R. De Backer-Van Ocken**, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, de heer **W. Jorissen**, blz. 148

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening, blz. 150

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN, blz. 150

SCHRIFTELIJKE VRAGEN EN ANTWOORDEN
(R.v.O. art. 51), blz. 150 ■

VOORZITTER :
de heer J. BASCOUR

De heer **D. Coens**, Secretaris, neemt plaats aan het bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

De vergadering wordt geopend om 14.35 uur.

De Voorzitter: Dames en Heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De Voorzitter: Ik deel aan de Raad mee dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden :

de heren **F. Blancquaert**, **H. Boel**, **R. Lecluyse**, mejuffrouw **R. Steyaert**, de heren **B. Van Hoorick**, **R. Vannieuwenhuysse**, **E. Van Steenkiste**, **E. Vanijlen**, mevrouw **M. Verlackt-Gevaert**, gezondheidsredenen ;

de heer **W. Calewaert**, buitenslands;

de heren **L. Cantillon**, **W. Geldolf**, mevrouw **I. Julliams**, de heren **J. Kickx**, **E. Raskin**, **A. Vlerick**, **J. Wijninckx**, ambtsverplichtingen;

de heer **G. Temmerman**, familieverplichtingen.

ROUWHULDE

De Voorzitter: Dames en Heren, alvorens onze werkzaamheden aan te vatten, vraag ik u een ogenblik ingetogenheid in acht te nemen ter nagedachtenis van onze collega, Edgard Bouwens, die vorige week is overleden. (*Minuut stilte*)

VERSLAG**Indiening**

De Voorzitter: Het volgende verslag werd ingediend :

- door de heer **R. Lecluyse** namens de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium over het ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten en landschappen — 15 (B.Z. 1974) — Nr. 10.

ONTWERPEN VAN DECREET**Indiening en verzending**

De Voorzitter: De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend en naar de bevoegde commissie verzonden:

- Ontwerp van decreet houdende begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1976

— Sector Nederlandse Cultuur (+ bijlage) — **4-I(1975-1976) — Nr. 1.**

Verzonden naar de Commissie voor de begroting.

- Ontwerp van decreet houdende begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1976 — Kredieten die door de Cultuurraad moeten worden aangenomen (+ bijlage) — 4-11 (1975-1976) — Nr. 1.

Verzonden naar de Commissie voor de begroting.

- Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1975 — Sector Openbare Werken — **5-VII(1975-1976) — Nr. 1.**

Verzonden naar de Commissie voor de begroting.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verzending**

De Voorzitter: De volgende voorstellen van decreet werden ingediend en naar de bevoegde commissie verzonden :

- Voorstel van decreet van de heer **M. Coppie-ters** C.S. houdende wijziging van de gebruikelijke eedformule — 137 (1975-1976) — Nr. 1.

Verzonden naar de Commissie voor het Reglement

- Voorstel van decreet van de heer **A. De Beul** houdende inventarisatie, erkenning en bescherming van het roerend cultureel erfgoed van de Nederlandse cultuurgemeenschap — 138 (1975-1976) — Nr. 1.

Verzonden naar de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium.

- Voorstel van decreet van de heer **A. Diegenant** C.S. ter bevordering van de muziekcultuur van eigen bodem — 139 (1975-1976) — Nr. 1.

Verzonden naar de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium.

- Voorstel van decreet van de heer **E. Van Nooten** C.S. houdende oprichting van een Nederlandstalig Nationaal Centrum voor Openbare Bibliotheken — 140 (1975-1976) — Nr. 1.

Verzonden naar de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium

- Voorstel van decreet van de heer **J. De Seranno** C.S. houdende regeling van de toekenning van een wapenschild aan samengevoegde gemeenten — 141 (1975-1976) — Nr. 1.

Verzonden naar de Commissie voor het Reglement.

- Voorstel van decreet van de heer **D. Coens** houdende wijziging van het koninklijk besluit van 8 mei 1967 tot regeling van de toekenning van premies voor het moderniseren en het bouwen van hotelinrichtingen — 142 (19751976) — Nr. 1.
Verzonden naar de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening

De Voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heer **H. Boel** in verband met de toepassing van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact en het decreet van 12 december 1974 tot regeling van de erkenning van gemeentelijke raden voor cultuur en culturele vrijetijdsbesteding — 135 (19751976) — Nr. 1.

Intrekking

De Voorzitter: Het volgende voorstel van resolutie werd door de indiener ingetrokken:

- Voorstel van resolutie van de heer **M. Coppieters** betreffende de samenstelling van het Bureau — 88 (1974-1975) — Nr. 1.

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE

Wijzigingen in de Commissie voor Samenwerking

De Voorzitter: Op voorstel van het Bureau en de Fractievoorzitters en op voordracht van de verschillende fracties zou de samenstelling van de Commissie voor Samenwerking er voortaan als volgt uitzien :

- als vaste leden:
 - voor de C.V.P. : de heer F. De Bondt, jufvrouw G. Devos, de heren R. Hulpiau, L. Lindemans, G. Monard, Leo Vanackere en J. Verroken ;
 - voor de B.S.P.: de heren H. Boel, L. Rombaut en J. Wijninckx;
 - voor de V.U.: de heren V. Anciaux, F. Baert en M. Vanhaegendoren;
 - voor de P.V.V.: de heren J. Bascour en A. Kempinaire.
- als plaatsvervaarders :
 - voor de C.V.P. : de heren P. De Keersmaeker, W. Martens, J. Henckens en W. Verleysen ;
 - voor de B.S.P. : de heren J. Aerts en J. Van Elewyck;

- voor de V.U. : de heren E. Raskin en R. Vandezande ;
- voor de P.V.V.: de heer L. Waltniel.

Is de Raad het met deze nieuwe samenstelling eens ? (*Instemming*)

Dan verklaar ik al de voorgedragen kandidaten benoemd tot lid van de Commissie voor Samenwerking.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

Verdaging van de bespreking van het ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten en landschappen

De Voorzitter: Namens het Bureau en de Fractievoorzitters stel ik u voor de behandeling van het ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten en landschappen te verdagen tot de volgende openbare vergadering op 3 februari e.k. en dit omwille van het feit dat de agenda van deze openbare vergadering zeer moeilijk vandaag zou kunnen worden afgewerkt.

Dit zou bovendien onze vergadering in de mogelijkheid stellen dat belangrijk ontwerp van decreet in één en dezelfde vergadering te behandelen en eventueel goed te keuren.

Is de Raad het daar mee eens ? (*Instemming*)
Aldus is besloten.

ONTWERP EN VOORSTEL VAN DECREET

Verzending

De heer J. Van Elewyck: Mijnheer de Voorzitter, u heeft daarnet aangekondigd dat een voorstel van decreet houdende oprichting van een Nederlandstalig Nationaal Centrum voor Openbare Bibliotheken verzonden werd naar de Commissie voor Jeugdbeleid, Permanente Vorming en Sport. Het ontwerp van decreet betreffende het bibliotheekwezen werd behandeld in de Commissie cultureel patrimonium en culturele promotie. Er is dus een verschil in behandeling; ik neem aan dat het hier een vergissing betreft.

U heeft ook aangekondigd dat de begroting van de Culturele zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1976 is verzonden naar de Commissie voor de Begroting. Mijnheer de Voorzitter, ik zie mij verplicht te verwijzen naar het bepaalde in artikel 59 bis paragraaf 6 van de Grondwet.

Dit artikel stipuleert : „De wet bepaalt het globaal krediet dat ter beschikking wordt gesteld van elke Cultuurraad, die de bestemming ervan bij decreet bepaalt ”.

Mijnheer de Voorzitter, ik hoop dat het uw bedoeling is de Grondwet na te leven. Welnu, voor

zover wij weten heeft de wet voor het **begrotingsjaar 1976** dit globaal krediet nog niet bepaald.

Wij nodigen u uit de Grondwet te volgen en het ontwerp van begroting 1976 pas in behandeling te nemen op het ogenblik dat de door de Grondwet voorgeschreven wet zal gestemd zijn, dus nadat de wet het globaal krediet heeft bepaald. Wij vragen u de Grondwet te eerbiedigen, zoals normaal mag worden verwacht.

De Voorzitter: Mijnheer Van Elewyck, de behandeling in commissie zal niet beginnen alvorens de stemming heeft plaatsgegrepen in Kamer en Senaat. Maar het ontwerp moet worden overgezonden aan de Commissie voor de begroting om nadien opgesplitst te worden.

De heer J. Van Elewyck: Mijnheer de Voorzitter, u kan nog niets verzenden, want er bestaat nog niets. Artikel 59 bis, paragraaf 6, zegt duidelijk dat het globaal krediet bij wet bepaald wordt. Dat globaal krediet is niet bepaald. Het ontwerp kan niet worden overgezonden.

De Voorzitter: Het ontwerp van decreet is ingediend. Wij hebben dit ontvangen. Wij moeten het verzenden aan de bevoegde Commissie. Wat het voorstel van decreet houdende oprichting van een Nederlandstalig Nationaal Centrum voor Openbare Bibliotheken betreft, het gaat inderdaad om een vergissing; dit voorstel is verzonden naar de Commissie voor culturele promotie en het cultureel partrimonium.

VRAGEN (R.v.O. artikel 52)

1. Mondelinge vraag van de heer L. Vansteenkiste tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over het geschil tussen de B.R.T., het Brugse stadsbestuur en de voetbalploeg F.C. Brugge

De Voorzitter: Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer L. Vansteenkiste tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over het geschil tussen de B.R.T., het Brugse stadsbestuur en de voetbalploeg F.C. Brugge.

De heer Vansteenkiste heeft het woord.

De heer L. Vansteenkiste (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, Dames en Heren, naar aanleiding van de voetbalwedstrijd F.C. Brugge-Roma is gebleken dat er een ernstig **geschil** gerezen is tussen de B.R.T. en meer bepaald de sportredactie van de TV, F.C. Brugge en het stadsbestuur van Brugge. Dit heeft reeds tot onaangename gevolgen geleid. Tijdens de laatste gemeenteraad in Brugge heeft

de burgemeester onder andere verklaard dat hij over veel gegevens beschikt die moeten bewijzen dat de B.R.T. F.C. Brugge **onfair** behandelde.

Ik verzoek mevrouw de Minister uiteen te zetten wat er precies aan de hand is, en wat er wordt gedaan om tot een oplossing te komen die de kijker recht laat wedervaren.

De Voorzitter: Mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, de moeilijkheden tussen F.C. Brugge en de B.R.T. houden verband met de camera-opstelling.

Bij de bouw van het nieuwe Olympiastadion te Brugge heeft de heer W. De Gruyter, hoofdredacteur sport, samen met de vertegenwoordigers van de technische diensten van de B.R.T., op uitnodiging van Club Brugge, Cercle Brugge en het stadsbestuur van Brugge, ter plaatse overleg gepleegd om goede cameraposities te bepalen.

In algemeen akkoord werd een platform gebouwd zo hoog mogelijk in de nok van de hoofdtribune. Bij de B.R.T. zat hierbij de bekommernis voor zo goed mogelijke beelden van de wedstrijden te maken, met vermijden van zoveel mogelijk reclamebeelden. Vanop dit nieuwe platform werden uitstekende reportages gebracht over de wedstrijden Cercle Brugge-A.S. Oostende (17.8.1975), Club Brugge-R.W.D.M. (23.8.1975), Club Brugge-Lierse (5.10.1975).

Kort daarna oordeelde het bestuur van E.C. Brugge dat de in onderling overleg gekozen camera-positie niet goed was, omdat volgens het bestuur de sfeer in het stadion niet overkwam. Ik meen dat het niet de taak en bevoegdheid is van Club Brugge, te oordelen over de opstelling van de TV-camera's en eenzijdig de B.R.T.-reporters naar een lager gelegen platform te verwijzen.

Rit gebeurde op 18.10.1975 voor de wedstrijd Club Brugge-Cercle Brugge. De heer W. De Gruyter, B.R.T.-hoofdredacteur sport, nam dit niet en na heel wat geharrewar 'konden op 5.11.1975 opnieuw van op het hoog gelegen platform beelden gebracht worden van de wedstrijd Club Brugge-Ipswich Town.

Tot een ernstig incident kwam het bij de reportage van de wedstrijd Club Brugge-A.S. Roma (26.11.1975). Er was mondeling een financiële overeenkomst bereikt: B.R.T. en R.T.B. zouden een vergoeding van 400 000 frank betalen voor een niet vooraf aangekondigde rechtstreekse uitzending.

Daags voor de wedstrijd begaf de heer W. De Gruyter zich ter plaatse om de laatste schikkingen te treffen. Hij moet vaststellen dat buiten

zijn medeweten het hoge platform was afgebroken en vervangen door zitplaatsen.

Het bestuurscollege van de B.R.T., samengesteld uit directeur-generaal, programmadirecteurs en bestuursdirecteurs, beraadslaagde onmiddellijk over deze situatie en besloot de wedstrijd niet uit te zenden.

Zulks om twee redenen:

- 1) het lager gelegen platform is minder geschikt om een goede TV-reportage te verzorgen;
- 2) wegens de opstelling van de reclameborden op het Olympiastadion, zouden de reclamebeelden bij opname vanuit het lager gelegen platform gaan overwoekeren.

Aan de kijkers werd de volgende mededeling verstrekt :

„De sportliefhebbers verwachten vanavond zo niet een rechtstreekse uitzending dan toch een uitgesteld relais van de wedstrijd F.C. Brugge-Roma.

We hebben ons best gedaan en kwamen eind vorige week reeds tot een financiële overeenkomst met Club Brugge voor een rechtstreekse uitzending.

Toen wij aan de praktische uitvoering wilden beginnen bleek echter dat in het stadion van Brugge, het speciaal gebouwde televisieplatform waarop wij sedert het begin van de huidige competitie onze camera's opstelden, was afgebroken, zodat het ons onmogelijk geworden was de wedstrijd op een behoorlijke „professioneel-verantwoorde" manier in beeld te brengen, waarbij **reclame-insluipsels** uiteraard zoveel mogelijk vermeden worden”.

Onvermijdelijk ontstond er een grote spanning tussen Club Brugge en de B.R.T.; op 14 december 1975 werden de B.R.T.-reporter en cineast hoogst onvriendelijk bejegend toen zij in het Olympia-stadion een filmverslag wilden maken van de wedstrijd Club Brugge-Standard. De B.R.T.-reporter moest tegenover de hoofdcommissaris van politie het recht op informatie inroepen om zijn taak te kunnen uitoefenen. Na afloop van de wedstrijd werd de **B.R.T.-ploeg** door enkele honderden supporters van Club Brugge uitgeweid. Naar aanleiding hiervan heeft het centraal comité van de Beroepsbond van sportjournalisten op 26.12.1975 het bestuur van Club Brugge herinnerd aan het recht om in de perstribune ongestoord te werken en uiting gegeven aan zijn verontwaardiging over de manier waarop de B.R.T.-filmploeg te Brugge was onthaald.

Tenslotte moet er op gewezen worden dat het bestuur van Cercle Brugge er steeds in toestemt dat de **B.R.T.-camera's** worden opgesteld op het hoger gelegen platform.

De jongste weken heeft de B.R.T. verzaakt aan elektronische verslaggeving van de wedstrijden die Club Brugge op het Olympiastadion speelt; alleen de filmcamera kan vanuit de lager gelegen

perstribune beelden maken met een minimum aan reclame-insluipsels.

De wedstrijden van Cercle Brugge worden steeds met elektronische camera vanaf het hoger gelegen platform in beeld gebracht.

De B.R.T. stelt er prijs op dat de afspraken, die bij de bouw van het stadion én met beide clubbesturen én met het stadsbestuur van Brugge werden gemaakt worden nageleefd, en dat het hoger gelegen platform ter beschikking van de televisie blijft. De B.R.T. kan zich niet neerleggen bij een eenzijdige beslissing om het hoger gelegen platform te verwijderen.

De B.R.T. blijft er inderdaad om bezorgd de sluikreclame, die bij het verslaan van **sportwedstrijden** een onvermijdelijk kwaad is, tot een minimum te beperken.

Ik herinner aan vroegere moeilijkheden die praktisch steeds verband hadden met het overwoekeren van sportgebeurtenissen met reclame en het vermijden van sluikreclame op het scherm.

Ik zal mij rechtstreeks tot het bestuur van de club richten en vragen om, in een geest van inschikkelijkheid, een soepele houding aan te nemen en oog te hebben voor de problemen die de B.R.T. in uitvoering van de wet ondervindt bij het in beeld brengen van sportmanifestaties. (*Applaus bij de leden van de meerderheid*)

De Voorzitter: Het incident is gesloten.

2. Mondelinge vraag van de heer M. Vanhaegendoren tot de Minister van Nationale Opvoeding over budgettaire regelingen ten gunste van leerkrachten die het Nederlands onderwijzen in Frans-Vlaanderen

De Voorzitter: Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer M. Vanhaegendoren tot de Minister van Nationale Opvoeding over budgettaire regelingen ten gunste van leerkrachten die het Nederlands onderwijzen in Frans-Vlaanderen.

De heer Vanhaegendoren heeft het woord.

De heer M. Vanhaegendoren (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, Dames en Heren, op een parlementaire vraag nr. 257 van 7 oktober 1975, heeft de Minister van Nationale Opvoeding (Franse sector) mij geantwoord dat hij voor het jaar 1975 buiten zijn budget om en voor 1976 via een budgettaire regeling kredieten uittrekt om Franstalige Belgische leerkrachten uit te zenden naar Louisiana. De heer Minister kent het antwoord op deze parlementaire vraag. Ik meen te weten dat insgelijks Belgische leerkrachten tot het onderwijzen van het Nederlands gezonden worden naar Frans-Vlaanderen. Mag ik dus van de geachte Minister vernemen of

voor die aangelegenheden kredieten op zijn begroting uitgetrokken worden op een parallelle wijze als voor de uitzending naar Louisiana?

De Voorzitter: De Minister van Nationale Opvoeding heeft het woord.

De heer H. De Croo, Minister van Nationale Opvoeding (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, op de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, werden geen kredieten uitgetrokken voor de subsidiëring van leerkrachten die het Nederlands onderwijzen in Frans-Vlaanderen.

Zoals ik het geachte lid in oktober 1975 via het Bulletin van Vragen en Antwoorden mededeelde ontvangen deze leerkrachten een vergoeding van het Comité voor Frans-Vlaanderen dat gesubsidiëerd wordt door de Dienst van de Volksontwikkeling die ressorteert onder de bevoegdheid van mijn geachte collega van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden.

Trouwens, op basis van een koninklijk besluit van 18 september 1969, ontving dat comité voor 1974 een bedrag van 785 528 frank.

Er dient te worden genoteerd dat 12 leerkrachten vanwege dit comité een vergoeding ontvingen voor het geven van lessen in de Nederlandse taal, onder meer te Halewijn, Rijsel, Belle, Steenvoorde, Duinkerke, Kaaster, Lens en Hazebroek. Indien buitenlandse autoriteiten mij erom verzoeken, ben ik bereid niet negatief te antwoorden op de eventuele uitzending van leraren in de Nederlandse taal naar uitnodigende plaatsen.

De Voorzitter: Het incident is gesloten.

3. Mondelinge vraag van de heer W. Kuijpers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de vrijwaring van de culturele rechten inzake kabeltelevisie van de inwoners van Meldert-Honsem, de Voerstreek en de andere taalgrensgebieden

De Voorzitter: Dames en Heren, aan de orde is de vraag van de heer W. Kuijpers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de vrijwaring van de culturele rechten inzake kabeltelevisie van de inwoners van Meldert-Honsem, de Voerstreek en de andere taalgrensgebieden.

De heer Kuijpers heeft het woord.

De heer W. Kuijpers (*op de tribune*): Geachte Vergadering, op de parlementaire vraag van kamerlid Evert Raskin, van 28 augustus 1974, gesteld via het Bulletin van Vragen en Antwoorden van de Cultuurraad, in verband met de ontvangstmogelijkheid van de Nederlandstalige programma's in

de Voerstreek, antwoordde mevrouw de Minister dat zij geen rechten kan doen gelden op de kabeltelevisiemaatschappij Intermosane.

Zij verklaarde dat de Regie van Telegrafie en Telefonie alleen de verdeling van het B.R.T.-programma kan eisen en dat de verdeling van de Noordnederlandse programma's afhangt van het economisch belang en de goede wil van de maatschappij.

Mevrouw de Minister, hetzelfde probleem stelt zich opnieuw — ook aan de taalgrens — te Meldert-Honsem, waar de Compagnie Intercommunale d'Electricité de Jodoigne et Extensions de televisiebedeling doet.

Deze maatschappij levert in het basispakket slechts één Nederlandstalig programma, met name de B.R.T. De Noordnederlandse uitzendingen worden niet doorgezonden, wel de Franse en de Luxembourgnese.

Verder constateren wij dat de Intercommunale ASVERLEC, die vanuit Tienen ook gemeenten uit Waals-Brabant bedient, met speciale kosten een hoge opvangmast oprichtte te Geten om in de Waals-Brabantse gemeenten Geten (Jauche), Lijsem (Lincent), Linsmeel (Linsmeau), Merdorp, Orp-le-Grand, Pellen (Pellaines), Raatshoven (Racour), Sint-Remigius-Geest, Zitterd-Lummen (Zétrud-Lumay), de Franse programma's via het basispakket toch te verdelen. Het is dus gewoon een kwestie van techniek. Wanneer dit mogelijk is vanuit Vlaamse richting naar Waals-Brabant, moet het omgekeerde eveneens mogelijk zijn.

Mevrouw de Minister, ik weet wel dat al de programma's op te vangen zijn met een omvormer, maar dan dienen de inwoners van Melder? en ook deze van de Voerstreek voor de Nederlandse programma's — de inwoners van de Voerstreek zijn dagelijks aangewezen op Nederlands Zuid-Limburg — een abnormale bijbetaling te verrichten.

Ik meen te weten dat dergelijke problemen zich ook in andere taalgrensgemeenten stellen.

Het is duidelijk dat ik geen vrede kan nemen met uw antwoord op de vraag van kamerlid Raskin, dat hier enkel economische belangen zouden gelden. Het zijn ook culturele en straks ook gewestelijke belangen. Ik bedoel dan niet de gewestelijke belangen in de zin van een regionalisering — wij zijn federalisten — maar wel de gewestelijke omroep die gepland is en waarvan men in Oostende reeds een voorsmaakje heeft gekregen. Welnu, zal men voor deze taalgrensgemeenten gewestelijke programma's vanuit Wallonië bedelen?

Graag zagen wij dan ook dat mevrouw de Minister een overlegcommissie in het leven zou roepen om met de technici mogelijke overeenkomsten te bereiken inzake de vrijwaring van de normale culturele rechten van de inwoners van de taalgrensgebieden.

De Voorzitter: Mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, op de parlementaire vraag die de heer E. Raskin op 28 augustus 1974 stelde over de ontvangstmogelijkheid van Nederlandstalige programma's in de Voerstreek heb ik geantwoord dat de B.R.T. geen bevoegdheid heeft om te controleren of de teledistributiemaatschappijen de wettelijke beschikkingen eerbiedigen die hen zijn opgelegd.

Deze bevoegdheid werd toegekend aan de Regie van Telegrafie en Telefonie. Deze kan alleen de distributie van het B.R.T.-programma eisen. De distributie van de programma's Nederland I en Nederland II hangt af van het economisch belang en van de goede wil van de maatschappij.

In mijn antwoord op de parlementaire vraag die de heer Rutten over hetzelfde probleem stelde, heb ik in maart 1975 bovendien meegedeeld dat de bestaande wettelijke beschikkingen inzake teledistributie niet meer aan de huidige situatie beantwoorden en dat een werkgroep werd opgericht om de bestaande wetgeving te onderzoeken en aan te passen.

Ik heb ook meegedeeld dat ik de aandacht van de werkgroep gevestigd heb op het belang om voor de tweetalige gemeenten en voor de gemeenten met taalregeling te zorgen voor een taalkundig evenwicht tussen de programma's van de buitenlandse zendstations.

Ik vraag aan mijn collega van Verkeerswezen dat hij de werkgroep opdracht geeft om vooraf te onderzoeken hoe de wetgeving op dit vlak kan worden verbeterd.

De heer W. Kuijpers: Mijnheer de Voorzitter, mag ik mevrouw de Minister er op wijzen dat de taalgemeente Meldert een gemeente is zonder faciliteiten en dat ze evenmin tweetalig is.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

4. Mondelinge vraag van de heer P. Van Grembergen tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden betreffende de organisatie van het dialectonderzoek in Vlaanderen en de medewerking van Vlaamse dialectologen aan de „Atlas Linguarum Europae”

De Voorzitter: Dames en Heren, aan de orde is de vraag van de heer P. Van Grembergen tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden betreffende de organisatie van het dialectonderzoek in Vlaanderen en de medewerking van Vlaamse dialectologen aan

de „Atlas Linguarum Europae”.
De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, Dames en Heren, op 15 december jongstleden werd te Nijmegen het eerste deel van de „Atlas Linguarum Europae” (ALE) aangeboden aan het bestuurscollege van de Katholieke Universiteit, aan de UNESCO, de Organisatie Zuiver Wetenschappelijk Onderzoek en de Nederlandse Koninklijke Academie van Wetenschappen.

In deze taalAtlas worden voor het eerst de dialecten van een heel continent beschreven en vergeleken. De „ALE” wordt samengesteld door een redactiecomité waarin alle grote taalfamilies van Europa vertegenwoordigd zijn. Meer dan honderd dialectologen, verspreid over heel Europa, werken mee aan het ALE-onderzoek.

Deze gebeurtenis bewijst dat het dialect het odium van onvolwaardigheid begint te verliezen en algemeen als een zeer speciaal uitdrukkingmiddel wordt erkend. In alle taalgemeenschappen van de Westerse wereld geschiedt het dialectonderzoek in door de overheid opgerichte of gesubsidieerde onderzoekcentra.

Graag zou ik van mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden vernemen op welke wijze het dialectonderzoek in Vlaanderen door de overheid wordt bevorderd, welke kredieten hiervoor worden uitgetrokken en welke overheidslichamen bij de verdeling van deze kredieten zijn betrokken.

Mevrouw de Minister gelieve mij tevens mede te delen of en in welke mate Vlaamse dialectologen bij het voornoemde ALE-onderzoek betrokken zijn.

De Voorzitter : Mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, in antwoord op zijn vraag wil ik op de eerste plaats het geacht Lid meedelen dat de materie die in zijn vraag wordt behandeld, behoort tot de bevoegdheid van mijn collega van Nationale Opvoeding. In zijn naam zal ik evenwel de vraag beantwoorden.

In antwoord op het eerste deel van zijn vraag, namelijk op welke wijze het dialectonderzoek in Vlaanderen wordt bevorderd, welke kredieten hiervoor worden uitgetrokken en welke overheidslichamen bij de verdeling zijn betrokken kan ik het volgende meedelen.

Vooreerst dienen de werkzaamheden van de Koninklijke Commissie voor. Toponymie en Dialectologie, afhankelijk van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kun-

sten en bestaande uit 2 afdelingen, een Nederlandstalige en een Franstalige. Deze Commissie ontving voor 1975 een toelage van 250 000 frank en voor 1976, 300 000 frank ten laste van het krediet 41.04 van de gemeenschappelijke begroting, hoofdstuk IV.

Daarenboven dient nog te worden vermeld, het tijdschrift „Taal en Tongval”, dat reeds aan zijn 27e jaargang is en subsidies krijgt van de universitaire stichting.

Tenslotte dient te worden vermeld dat uiteraard de dialectologie in Vlaanderen bedreven wordt aan de Faculteit Letteren en **Wijsbegeerte van de Nederlandstalige universiteiten**, inzonderheid te Gent en te Leuven en in mindere mate te Brussel.

Wat het dialectonderzoek aan de universiteiten betreft, dienen in het bijzonder Gent en Leuven te worden vermeld waar een aantal projecten inzake dialectonderzoek aan de gang zijn of reeds beëindigd werden.

Wat Gent betreft:

- 1) „Nederlandse dialectatlassen” : project dat onder leiding van professor Blanckaert startte en daarna door professor W. Pee is verder gezet en dat het opstellen van een aantal regionale atlanten beoogde. Vijftien ervan werden reeds gepubliceerd.
- 2) „Dialecten op band”: project dat in 1962 startte en dat gesubsidieerd werd door het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek.
- 3) Woordenboek van de Vlaamse Dialecten: project gestart in 1972 voor een eerste periode van 4 jaar. Tweede periode gestart in 1976. Het wordt gesubsidieerd ten laste van de kredieten van het Nationaal Fonds voor Collectief Fundamenteel Wetenschappelijk Onderzoek.

Wat Leuven betreft:

Project dat liep van 1921 tot 1956 en het opstellen beoogde van een woordenboek van alle Vlaamse dialecten. Dit materiaal wordt thans gebruikt:

- 1) te Nijmegen, voor het opstellen van een Brabants dialectenwoordenboek en een Limburgs dialectenwoordenboek ;
- 2) te Gent, voor het hierboven vermelde project „woordenboek van de Vlaamse dialecten”.

Wat het tweede deel van zijn vraag betreft, namelijk in welke mate Vlaamse dialectologen bij het ALE-onderzoek betrokken zijn kan ik het geachte lid mededelen dat voor dit (Nederlands) project de medewerking van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie werd aangevraagd. Coördinator van bedoeld project voor Vlaanderen is professor Goossens van de K.U.L.

De Voorzitter: Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. Van Elewyck C.S. houdende statuut van het symfonie-orkest „De Philharmonie” — 39 (B.Z. 1974) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De Voorzitter: Aan de orde is het voorstel van decreet van de heer J. Van Elewyck C.S. houdende statuut van het symfonie-orkest „De Philharmonie”.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Ooteghem, verslaggever, heeft het woord.

De heer O. Van Ooteghem, verslaggever (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte Collega's, wie het verslag in handen heeft gekregen en het ook heeft gelezen en wie de geschiedenis ervan niet kent zal zeker tot de conclusie komen dat de verslaggever er zich vrij gemakkelijk vanaf heeft gemaakt.

Wanneer men dan nog bovendien het minivoorstel van decreet gaat lezen, dat hoop en al uit vier zinnen bestaat, dan is de reactie onwillekeurig : is dat alles wat de Commissie voor de culturele promotie en het cultureel patrimonium ervan terecht heeft gebracht? Daarom dacht ik dat de verslaggever verplicht is niet zozeer een pleidooi pro domo te houden maar wel enkele woorden uitleg te verschaffen aan de Raad.

De indiener, collega Van Elewyck, ging uit van een concrete Antwerpse situatie en ik geloof dat hij vooral financiële bekommerning had. Immers, de Antwerpse Orkestvereniging „De Philharmonie” had grote moeilijkheden ingevolge de stijgende personeelslasten en werd zodoende in haar bestaan bedreigd.

Het voorstel van de heer Van Elewyck doelt dus een financiële reddingsboei naar de Antwerpse Philharmonie te gooien en die reddingsoperatie zou dan liefst gebeuren via een decreet en betaald worden door het Ministerie van Nederlandse Cultuur.

Aanvankelijk vlotten de besprekingen vrij goed. Er werden heel wat personen gehoord, talrijke mensen uit de Vlaamse muziekwereld werden op hoorzittingen uitgenodigd en er bestond overigens eensgezindheid over het doel, namelijk dat de Philharmonie moest blijven bestaan.

Naarmate de besprekingen vorderden begon de benadering van de problemen echter te verschillen. Sommigen wilden het probleem „De Philharmonie” helemaal afzonderlijk behandelen. De regering en andere leden van de commissie waren van mening dat men van de gelegenheid gebruik moest maken om alle personeels- en subsidiëringsproblemen van alle symfonische orkesten, van alle lyrische en dramatische gezelschappen, meteen globaal te regelen of tenminste parallel

met de Antwerpse Philharmonie. Sommige commissieleden dachten aan een groot nationaal Vlaams filharmonisch orkest : „De Philharmonie van Vlaanderen”. Er was zelfs een Lid, dat niet tot mijn fractie behoorde, dat sprak van een Vlaams Nationaal Orkest.

Anderen zagen een subsidieregeling, zoals in de zin van het theaterdecreet, met name een regeling die de deur openhield voor andere dergelijke initiatieven in het Vlaamse land.

Die verschillende standpunten bevorderden uiteraard niet een snelle besluitvorming, maar intussen was de situatie van de Antwerpse „Philharmonie” zó dat een tussenoplossing noodzakelijk was.

De regering heeft ter zake formele verbintenissen aangegaan en heeft aanvaard — samen met de commissie — een overgangsregeling te zoeken. Vooral sociale overwegingen, met name de bestaanszekerheid van het personeel, hebben geleid tot het huidige voorstel van decreet. Het is dus duidelijk dat dit decreet uitsluitend de subsidie aan de „Philharmonie” regelt voor het jaar 1976. Het koninklijk besluit van 23 september 1959 bepaalde immers dat de helft van de kosten van de philharmonie ten laste vielen van het Rijk. Het huidige decreet dat U wordt voorgelegd bepaalt dat het Rijk — het departement van Nederlandse Cultuur — twee derde van de subsidies zou dragen. Ter informatie van de leden van de Cultuurraad wil ik aanstippen dat voor 1975 de kosten van de „Philharmonie” werden geraamd op 62 miljoen, de inkomsten op 42 miljoen, dat wil zeggen dat men een verlies voorzag van 20 miljoen.

Rekening houdend met die gegevens heeft de Commissie voor het cultureel patrimonium en culturele promotie, op één onthouding na, beslist de huidige subsidieregeling voor 1976 aan u voor te stellen.

Het is de bedoeling van de Commissie de zoëven geschetste problemen verder te behandelen en er een definitieve oplossing voor te zoeken.

Het is om die reden dat er in de Commissie eensgezindheid was om het verslag voorlopig te beperken tot hetgeen u vandaag wordt voorgelegd. Later zal dan een uitvoerig verslag worden gegeven over alle besprekingen in de Raad en over de hele problematiek. Tot daar de verschuldigde uitleg.

In de gegeven omstandigheden zal onze fractie dit voorstel van decreet vooral uit sociale overwegingen goedkeuren. (*Applaus bij de leden van de Volksumie*)

De Voorzitter: De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren Ministers, geachte

Collega's ! Het is zoals de verslaggever heeft gezegd: wij staan hier voor een overgangsdecreet. Als dit decreet er niet was gekomen, dan was het zo dat de „Philharmonie” zeer waarschijnlijk zou opgehouden hebben te bestaan.

De Philharmonie is het enige symfonisch orkest in ons taalgebied, het is erin geslaagd zich in enkele jaren tijd een internationale reputatie te verwerven. Het wordt door velen beschouwd als het beste symfonieorkest van het gehele land.

Dit voorstel van decreet, zoals het nu aan de Cultuurraad wordt voorgelegd, verschilt merkbaar van het oorspronkelijke voorstel. Dit is om zuiver technische redenen. Inderdaad, het was niet mogelijk een overgangsdecreet te maken, dat de financiering voor dit jaar moest veilig stellen, en tegelijkertijd de tekst behouden van het oorspronkelijke voorstel dat veel verder gaat en dat in feite aan de „Philharmonie” — en dit niet aan de „Philharmonie” van Antwerpen, maar aan de „Philharmonie” in het algemeen — het statuut geeft van een instelling van openbaar nut.

Wij zijn de collega's in de commissie en de regering dankbaar omdat zij begrip hebben opgebracht voor de inderdaad zeer moeilijke financiële situatie waarin de „Philharmonie” verkeert. Wij moeten de besprekingen omtrent dit probleem ten gronde voortzetten en wij durven hopen dat de Cultuurraad dit voorstel van overgangsdecreet eenparig zal willen goedkeuren. (*Applaus bij de leden van de socialistische partij*)

De Voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Joseph Daems (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, Dames en Heren ! De P.V.V. stelt het ten eerste op prijs dat voor de prangende problematiek van de „Philharmonie van Antwerpen” een billijke overgangsregeling voor een jaar, een wijs compromis, tot stand kwam. Waarom een wijs compromis? Omdat het voortbestaan van de vereniging noch de bestaanszekerheid of beter gezegd de sociale status van de personeelsleden niet in het gedrang zou komen, maar ook omdat deze regeling de commissie zal toelaten met een koel hoofd de hele problematiek van de symfonische, lyrische en andere orkestgezelschappen globaal, of ten minste parallel, te behandelen.

Vooreerst zou ik hier een kort woordje willen zeggen over de „Philharmonie” zelf. De V.Z.W. „Philharmonie van Antwerpen” is een symfonieorkest, is een Antwerpse realisatie geweest die, sinds geruime tijd, haar lokaal kader doorbrak en thans terecht fier mag gaan over een zekere Europese faam en uitstraling, belangrijk voor de vereniging zelf, maar ook belangrijk voor het imago van onze hele cultuurgemeenschap, in binnen-

en buitenland, zodanig dat ik ervoor zou pleiten dat men binnen afzienbare tijd van de „Philharmonie van Vlaanderen” zou spreken.

Omdat die „Philharmonie”, en nu bijgevolg haar muzici, in hun bestaan bedreigd waren, dienden de heren J. Van Elewyck en F. Grootjans reeds tijdens de zittijd 1971-1972 een voorstel van decreet in tot regeling van de problematiek van deze vereniging. Over deze fundamenteel menselijke, sociale problematiek zal iedereen het hoogstwaarschijnlijk wel eens kunnen zijn.

Het financiële aspect van de zaak is nochtans eveneens interessant. De jongste jaren is het budget van de vereniging enorm gestegen, zodanig dat de begrotingscijfers nooit meer met de werkelijkheid correspondeerden en er een werkelijke wanverhouding is gaan ontstaan tussen de regelmatig ingeschreven begroting en de werkelijke behoeften van het orkest. Het gevolg was dat via bijkredieten regelmatig voor de nodige aanpassingen moest worden gezorgd. Daarenboven ging het om facultatieve uitgaven zowel voor het stadsbestuur als voor de provincie Antwerpen, met alle moeilijkheden die zulke situaties meebrengen. Denken wij maar aan de circulaire van de Minister van Binnenlandse Zaken die een vermindering van de facultatieve uitgaven voorschrijft. Het past misschien om er hier aan te herinneren dat tot op heden het Rijk 50 %, het stadsbestuur 40 % en de provincie 10 % van de toelagen uitkeerden.

Dames en Heren ! Ik zou het ongepast vinden om hier op de tribune van de Cultuurraad in detail met cijfers te gaan goochelen om te bewijzen dat de kostprijs van de „Philharmonie” voor de gemeenschap niet alleen substantieel is gestegen, maar om het beleefd uit te drukken meer dan „sprongsgewijs” is gestegen, en nochtans, weiger ik hier te spreken van wildgroei. Wij staan immers gewoonweg voor een realiteit, waaraan harde cijfers zijn gekoppeld.

Nu stellen wij vast dat zich bij de Opera van Gent en de Opera van Antwerpen een gelijkaardig fenomeen voordeed.

Daarom zou ik ervoor willen pleiten dat de commissie zo spoedig mogelijk het onderzoek van de hele problematiek in een ruimer kader zou verderzetten, namelijk dat van het gehele orkestwezen, van de ganse lyrische en muzikale kunst in Vlaanderen, of beter en precieser gezegd, dat deze hele problematiek aan een totaalonderzoek zou worden onderworpen.

De Cultuurraad hoeft echter niet per definitie en per sé een agora te zijn waar de Minister uitsluitend met nieuwe voorstellen en ideeën, die uiteraard nieuwe uitgaven impliceren, voor de dag komt. Een coherent, geprogrammeerd, artistiek en sociaal verantwoord geheel kan ook een activiteit zijn die besparing van gemeenschapsgelden inhoudt. Ook in deze sector, in deze culturele

denksfeer moet nauwkeurig de financiële weerslag worden bepaald !

Dames en Heren! Ik weet dat men zou kunnen argumenteren dat om structurele en psychologische redenen zou kunnen worden gesteld dat men de ene moeilijkheid niet noodzakelijk met de andere moet gaan proberen op te lossen, zoals men eveneens het accent zou kunnen leggen op de raakvlakken tussen bij voorbeeld opera- en symfonieorkesten.

Kortom, ik zou willen stellen dat een problematiek die een half miljard (500 000 000 F) overheidssteun impliceert, een grondig onderzoek moet veronderstellen. Of dit onderzoek tot „structurele besparingen” zal leiden kan moeilijk vooraf met zekerheid worden gesteld. Het probleem ten minste onbevooroordeeld en met veel moed — want dit zal nodig zijn — aan te pakken is een verplichting, een taak die de hele gemeenschap van de Minister verwacht! Om het duidelijk te stellen, een globalisering van het onderzoek is een „must”. De oplossing zal de toekomst moeten uitwijzen.

Dames en Heren! De Philharmonie is een **V.Z.W.** die haar Antwerps kader is ontgroeid en bijgevolg grotendeels, als wij het huidige voorstel van decreet aannemen, op rijkssubsidies is aangevoerd.

In dit verband zou ik willen waarschuwen voor het feit dat deze uitzonderlijke situatie voor elke **V.Z.W.** geen precedent mag worden om rijkssubsidies te gaan opeisen.

Ook is dit geen voldoende reden om van musici, die zoals iedereen recht hebben op een degelijk statuut, ter vrijwaring en in naam van het artistieke, „ambtenaren” te gaan maken. (*Applaus op de banken van de meerderheid*)

De Voorzitter : De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren ! Ik dank vooreerst de heer Van Ooteghem voor zijn klare verslaggeving die ons het werk gemakkelijker heeft gemaakt.

Het is inderdaad, meen ik, de eerste maal in de geschiedenis van dit Cultuurparlement, dat u een voorstel van decreet wordt voorgelegd, waarvan de geldigheidsduur tot één jaar is beperkt.

Hoe ongewoon deze procedure ook moge lijken, toch meen ik te mogen zeggen dat de voorzitter en de leden van de Commissie voor de culturele promotie en het cultureel patrimonium, er goed aan deden u deze voorlopige oplossing voor te leggen.

Inderdaad, toen de commissie haar werkzaamheden in verband met het voorstel van decreet van

de heer Van Elewyck, houdende het statuut van het symfonie-orkest „De Philharmonie” begon, heeft de commissie geoordeeld dat het wenselijk was voorafgaandelijk, een „hearing” te organiseren, waarop niet alleen vertegenwoordigers van het personeel en de Raad van Beheer van „De Philharmonie” zouden worden gehoord, maar ook afgevaardigden van de operagezelschappen. Uit deze hoorzittingen werden door de commissie terecht twee conclusies getrokken : vooreerst dat zich op een korte termijn, namelijk in 1976, een financieringsprobleem zou stellen voor „De Philharmonie”. De redenen van deze moeilijkheden werden reeds door de heren Van Ooteghem en Daems uiteengezet.

In de tweede plaats bleek dat het niet alleen onmogelijk maar ook niet wenselijk zou zijn een oplossing ten gronde uit te werken voor „De Philharmonie” indien niet tegelijkertijd een oplossing werd gevonden voor de problemen van de lyrische gezelschappen in Vlaanderen.

Het voorstel van decreet dat u vandaag wordt voorgelegd, biedt een oplossing voor het onmiddellijk probleem van „De Philharmonie”, namelijk het waarborgen van de financiële middelen voor haar werking in 1976.

Deze oplossing is evenwel voorlopig. De commissie heeft de wens uitgesproken dat binnen het jaar door het departement van Cultuur een definitieve regeling zou worden uitgewerkt voor het geheel van de lyrische en symfonische gezelschappen in Vlaanderen.

Met het oog op deze definitieve regeling zijn op mijn verzoek reeds besprekingen ingezet tussen de vertegenwoordigers van de inrichtende en subsidiërende overheden, met name de stadsbesturen van Gent en Antwerpen en de provinciale besturen van Antwerpen en Oost-Vlaanderen.

Zonder op de resultaten van deze besprekingen te willen vooruitlopen, meen ik toch te mogen zeggen dat al de deelnemers aan deze besprekingen ervan overtuigd zijn dat voor „De Philharmonie” geen definitieve oplossing mogelijk is, zonder dat rekening wordt gehouden met het statuut en met de taak van de andere orkesten, meer bepaald deze van de operagezelschappen.

Rekening houdend met deze vaststelling wordt momenteel door de vertegenwoordigers van de inrichtende en subsidiërende overheden, een nieuw statuut voor de lyrische en symfonische gezelschappen uitgewerkt.

Deze besprekingen verlopen volgens mij positief en zeer vlot, zodat men binnen een vrij afzienbare tijd tot conclusies zal kunnen komen die ten gepaste tijde aan de leden van de Cultuurraad en meer bepaald aan de bevoegde commissie zullen worden meegedeeld.

Ik meen dat, rekening houdend met de wijze waarop de besprekingen verlopen, aan de wens van de Cultuurraad om binnen het jaar een de-

finitieve oplossing voor te leggen, zal kunnen worden voldaan. (*Applaus op de banken van de meerderheid*)

De heer J. Van Elewyck: Mevrouw de Minister, over het symfonisch orkest is tijdens de besprekingen in de werkgroep nog niet gehandeld. Het is dus zeker niet mogelijk hierover nu reeds uitspraken te doen.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden : Over beide werd gesproken.

De heer J. Van Elewyck : Niet over het symfonisch orkest.

De Voorzitter: De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, en heren Staatssecretarissen ! Het was mijn bedoeling het woord te nemen over dit voorstel van decreet vóór het antwoord van de Minister. Zoals door de verslaggever en door de vorige sprekers werd aangetoond wordt nu inderdaad een financieel overgangsdecreet voorgesteld in afwachting van een globaal decreet voor lyrische en muzikale expressie. Wij hopen dat niet alleen de regering zich verder met deze materie zal bezighouden maar dat ook de Commissie voor culturele promotie en voor het culturele patrimonium nauw bij deze aangelegenheid zal worden betrokken.

Wellicht is het mogelijk in de nabije toekomst te komen tot één groot orkest voor Vlaanderen waarin de bestaande opera-orkesten zullen zijn geïntegreerd. Alleszins dient er naar te worden gestreefd de bestaande orkesten, waarvan de statuten uiteenlopen van parastatale instelling tot vereniging zonder winstoogmerken, op eenzelfde noemer te brengen, wat betreft de financiering en het statuut van het personeel. Een zo groot mogelijke eenvormigheid dient te worden betracht zodat enkel nog de werkvoorwaarden zullen verschillen naargelang van de specifieke opdracht van het orkest.

Optimaal zou het zijn mochten wij erin slagen niet alleen de orkesten maar ook de lyrisch-dramatische gezelschappen in één groot instituut te verenigen. Wij denken aan één opera voor Vlaanderen zowel als aan één groot philharmonisch orkest. Beide organisaties zullen zo nauw mogelijk moeten samenwerken en zullen door een overkoepelend orgaan worden beheerd.

Wij hopen dat de bevoegde commissie van de Cultuurraad, in overleg met de regering, in de loop van dit jaar nog tot een dergelijke oplossing zal komen. (*Applaus op de banken van de Volksunie*)

De Voorzitter: De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer Guido Verhaegen (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, heren Staatssecretarissen, geachte Collega's ! Mevrouw de Minister heeft kort het standpunt toegelicht niet alleen van de regering, maar ook van de Commissie voor het cultureel patrimonium. Ik wens het standpunt weer te geven dat mijn partij heeft ingenomen ten opzichte van dit voorstel van decreet.

Het voorliggend voorstel van decreet is gegroeid uit een voorstel van collega Van Elewyck om een statuut uit te bouwen voor het symphonieorkest, vroeger genoemd „De Philharmonie”, of om het anders te formuleren, om „De Philharmonie van Antwerpen” een ruimer werkterrein en eveneens een grotere financiële steun te verlenen.

Ik wens ter gelegenheid van deze bespreking mijn waardering uit te spreken over de inspanningen van het stadsbestuur van Antwerpen, het provinciaal bestuur van Antwerpen en van enkele geïnteresseerde particulieren om een dergelijk symfonieorkest in stand te houden. Niemand twijfelt trouwens aan het hoog peil waarop dit orkest op dit ogenblik staat, noch aan de belangrijke culturele uitstraling van dit orkest niet enkel in Antwerpen maar in gans Vlaanderen.

Mijn Collega's hebben daarstraks reeds gewezen op enkele parallelismen niet alleen tussen de twee belangrijke operagezelschappen van Gent en van Antwerpen doch ook tussen de kamergezelschappen en het Ballet van Vlaanderen, hoewel de problemen daar toch wel anders liggen. De problemen zijn ongetwijfeld het meest gelijklopend bij de Philharmonie en de twee operagezelschappen.

De commissie ontving een uitgebreide documentatie — wat zeer belangrijk is — over de financiële situatie van de „Philharmonie” en een vergelijkende studie over de werking van de vier grote Belgische symfonieorkesten.

Op basis daarvan kon elk lid van de commissie zich een goed beeld vormen van de problemen inzake het statuut van het personeel en van de financiële werking van een groot symfonieorkest. Persoonlijk wens ik vooral de nadruk te leggen op het feit dat er geen afzonderlijke definitieve regeling kan worden getroffen voor een bepaald onderdeel van de dramatische en symfonische kunst en zelfs voor de muziek in het algemeen. Wij vragen dan ook de oprichting van een adviesraad voor de muziek in het algemeen. Tevens wensen wij dat vóór 31 december 1976 een beslissing zou worden getroffen inzake het statuut van operagezelschappen alvorens een definitief statuut voor de Philharmonie zou worden uitgebouwd.

De commissie heeft een praktische oplossing

voorgesteld betreffende de subsidieregeling waardoor de toelage van de Staat 2/3 zou bedragen en niet de helft zoals oorspronkelijk werd bepaald in artikel 9 van het koninklijk besluit van 23 september 1959.

De verslaggever heeft naar aanleiding van de vraag of het juridisch mogelijk is een dergelijke maatregel te treffen, er terecht op gewezen dat de diensten van de Cultuurraad een bevestigend advies hebben verstrekt. Dit voorstel kan dus een Koninklijk Besluit in gunstige zin wijzigen. De C.V.P. zal deze overgangsmaatregelen dan ook goedkeuren doch dringt eveneens aan op de voortzetting van de besprekingen inzake een definitieve regeling van de dramatische en symfonische kunst. (*Applaus op de banken van de meerderheid*)

De Voorzitter: De heer Van Herreweghe heeft het woord.

De heer M. Van Herreweghe (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte Collega's ! Mijn uiteenzetting kan worden beschouwd als een stemverklaring en zal derhalve zeer kort zijn.

Bij de aanvang van de besprekingen van het oorspronkelijk voorstel van decreet betreffende de Philharmonie van Antwerpen heb ik het standpunt verdedigd dat het statuut voor deze instelling moet worden onderzocht in het kader van een eventuele herstructurering van het geheel der instrumentale en lyrisch-dramatische kunst in Vlaanderen.

Wij werden daarin trouwens door een aantal Collega's bijgetreden, zoals blijkt uit verklaringen die hier werden afgelegd. Ik dank deze collega's voor hun eenparigheid. Tijdens de verdere bespreking in de werkgroep evolueerde de toestand voor „De Philharmonie” zodanig, dat de noodzakelijkheid werd aangevoeld om dringende maatregelen te nemen voor het voortbestaan van die instelling. Het geldt uiteraard tijdelijke maatregelen of overgangsmaatregelen.

Enerzijds kunnen wij begrip opbrengen voor de omstandigheden; vooral van sociale aard, die aanleiding gaven tot de actuele tekst van het voorstel van decreet. Anderzijds blijven wij erbij dat het debat ten gronde over „De Philharmonie” moet plaatsvinden in het kader van een bespreking van de reorganisatie of de herstructurering van de muzikale, instrumentale en lyrisch-dramatische kunst.

Ik neem akte van de verklaringen van de Minister en hoop dat dit debat eertlang zal kunnen plaatsgrijpen, maar intussen zal ik mij bij de stemming over het huidige deeldecreeet onthouden. (*Applaus op de banken van de meerderheid*)

De Voorzitter : De algemene bespreking is geslo-

ten. De artikelsgewijze bespreking van dit voorstel van decreet en de naamstemming over het geheel zullen straks plaatshebben.

VRAAG OM UITLEG van de heer J. Van Elewyck tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over :

- a) **de door de Minister gesuggereerde overtredingen van de Cultuurpactwet (wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt), wat betreft de vrijheid van keuze van een filosofische strekking;**
- b) **de door de Minister in verband met de gemeentelijke culturele raden gesuggereerde overtredingen van :**
 - **de gemeentewet,**
 - **het decreet van 12 december 1974 tot regeling van de erkenning van gemeentelijke raden voor cultuur en culturele vrijetijdsbesteding**

Voortzetting en sluiting van de behandeling

De Voorzitter: Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van de vraag om uitleg van de heer J. Van Elewyck tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden :

Deze vraag om uitleg kon wegens tijdnood niet worden afgehandeld tijdens onze vorige vergadering en naar aanleiding ervan werd door de heer Boel een voorstel van resolutie ingediend in verband met de toepassing van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact en het decreet van 12 december 1974 tot regeling van de erkenning van gemeentelijke raden voor cultuur en culturele vrijetijdsbesteding, waarvan de tekst in uw bezit is en luidt als volgt:

De Cultuurraad voor de Nederlandse **Cultuurgemeenschap :**

- gehoord de vraag om uitleg van de heer J. Van Elewyck tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden en het antwoord van de Minister daarop;
- verzoekt de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden:
 1. het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact nauwgezet toe te passen;
 2. het decreet van 12 december 1974 tot regeling van de erkenning van gemeentelijke raden voor cultuur en culturele vrijetijdsbesteding toe te passen, zoals bepaald in het decreet en bedoeld in de voorbereidende werkzaamheden.

De heer Kempinaire heeft het woord.

De heer A. Kempinaire (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte Collega's ! U weet dat mijn fractie altijd het grootste

belang heeft gehecht aan de totstandkoming van het Cultuurpact. Wij weten echter dat dit **Cultuurpact** dode letter zal blijven indien men er voor de toekomst geen striktere toepassing kan van waarborgen.

Mij aansluitend bij de vraag om uitleg van de heer Van Elewyck, wil ik een opmerking maken en aan de Minister een vraag stellen.

De vraag om uitleg van de heer Van Elewyck zou niet nodig geweest zijn, mevrouw de Minister, mocht de Cultuurpactcommissie die uiteindelijk geïnstalleerd is geworden, ook vandaag operationeel geweest zijn. De tekortkomingen aan het Cultuurpactdecreet zouden in de vorm van een klacht terecht zijn gekomen bij de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie. Na deze opmerking meen ik dan ook formeel te mogen vragen — die vraag zal in de loop van dit debat nog worden herhaald door de heer Coppieters — welke de redenen zijn die de eigenlijke werking van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie in de weg staan. De vraag om uitleg van de heer Van Elewyck bevat, naast een fundamentele en belangrijke vraag in verband met de toepassing van het decreet op de gemeentelijke culturele raden, een reeks vragen die ik als bijkomstig beschouw. Als bijkomstig beschouw ik de tekst uit de leidraad die luidt: hoewel deze modellen — het gaat om modellen van formulieren van statuten, van inwendige reglementen — geen absoluut verplicht karakter hebben, zullen zij een bindende leidraad vormen. Deze leidraad is niet bindend. Het volstaat dat deze tekst door een uitleg of een rectificatie van om het even wie wat soepeler wordt gemaakt, zoals dat trouwens ook in het antwoord dat u hebt gegeven is gebeurd.

Andere bijzonderheden 'in deze leidraad gaan over de verkiezing van het bestuur van de gemeentelijke culturele raden, over het bezit, over het patrimonium van de gemeentelijke culturele raden enz. Dat zijn inderdaad interpretaties' van een decreettekst. Niemand is gebonden door een interpretatie ook al wordt die gegeven door een Minister. In verband met deze bijzonderheden en deze bijkomstigheden, ben 'ik de mening toegegaan dat het veeleer gaat om wat men zou kunnen noemen het toilet van de tekst, de interpretatie die men aan de tekst kan geven.

Fundamenteler lijkt mij de vraag in verband met de bepaling die de Minister van de filosofische levensbeschouwing geeft. De tekst van deze leidraad luidt in dat verband als volgt : „Onder filosofische strekking verstaat men — ik onderstreep dat — een erkende levensbeschouwing”. U heeft gezegd, mevrouw de Minister, wat u door erkende levensbeschouwing verstaat. Het kan gaan om een erkenning, zoals men de godsdiensten erkent in de wetgeving op het tijdelijke van de eredienst. De heer Van Elewyck beweert dat iemand van uw administratie er deze **beteke-**

nis zou hebben aan gegeven. U hebt dat in uw antwoord tijdens de vorige zitting formeel ontkend en gezegd dat die uitleg zoveel waarde heeft als er door de persoon die de uitleg heeft gegeven wordt aan gehecht.

Een andere betekenis die men aan een erkende levensbeschouwing zou kunnen geven, is dat dergelijke levensbeschouwing zou worden erkend door de gemeenteraad waar de culturele raad is gevestigd. Dit kan naar mijn gevoelen niet de betekenis zijn die aan een erkende levensbeschouwing moet worden gegeven.

Het komt mij voor dat in sommige gemeenteraden niemand zal bereid worden gevonden om bepaalde confessionele, **aconfessionele** of andere levensbeschouwingen te erkennen en te aanvaarden. Ook het criterium van de erkenning door een gemeenteraad kan volgens mij geen voldoening schenken.

Het kan ook gaan om de erkenning van een levensbeschouwing door het departement van Nederlandse Cultuur. Ook hier schuilt het gevaar voor discriminatie. Een filosofische levensbeschouwing kan ook worden erkend door de erkenningscommissie die ingebouwd is in de bepalingen van artikel 5, paragraaf 2, 4°, van het decreet in verband met de gemeentelijke culturele raden.

Ook hier is de opdracht te bepalen of de filosofische levensbeschouwing kan worden erkend niet zo eenvoudig vermits alles zal afhangen van de samenstelling van die erkenningscommissie zelf.

Mevrouw de Minister, de Minister van Justitie heeft reeds jaren moeilijkheden om ergens de juiste bepaling te vinden van wat men kan onderbrengen onder het begrip a-filosofische levensbeschouwing.

De heer Calewaert die reeds sedert jaren een wetsvoorstel indient in verband met het erkennen van de a-filosofische levensbeschouwing, weet dat deze kwestie niet gemakkelijk is.

Mevrouw de Minister, misschien kunt u ons een stap dichterbij brengen. U hebt dat reeds gedaan in het antwoord gegeven aan de heer Van Elewyck. Wat betreft de gemeentelijke culturele raden mag het zeker niet gaan om een beperkende definitie van filosofische strekkingen of ideologische levensbeschouwing. Die begrippen moeten zo ruim mogelijk worden opgevat.

Ik weet dat het in elk geval wel moet gaan om een uitleg die beantwoordt aan de Grondwet en aan het decreet betreffende het Cultuurpact.

Ik zal u de teksten in verband hiermee niet voorlezen, maar er zijn artikel 6 bis en artikel 59 bis, 7°, van de Grondwet, geciteerd door de heer Van Elewyck, en artikel 1 van het decreet betreffende het Cultuurpact dat bepaalt: „Ter uitvoering van artikel 6 bis en artikel 59 bis, 7° van de Grondwet mogen de decreten van ieder van de Cultuurra-

den geen enkele discriminatie om ideologische of filosofische redenen bevatten, noch afbreuk doen aan de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden”.

Het was goed dat hier nog even te herhalen.

De uitleg die u geeft, mevrouw de Minister, uw administratie, en iedereen die iets met de gemeentelijke culturele raden heeft te maken, zal moeten beantwoorden aan de bepalingen van de Grondwet en die van het Cultuurpact.

Het is niet gemakkelijk een dergelijke interpretatie te geven. Het is een opdracht die allereerst de filosofische overtuiging van iedereen strikt moet kunnen eerbiedigen en vooral de overtuiging van wat men noemt de minderheden, waar die zich ook mogen bevinden.

Bij deze opzet kan men niet voorzichtig genoeg zijn om niemand te kwetsen door om het even welke interpretatie in om het even welke vorm zoals een leidraad, een omzendbrief enz...

De vraag om uitleg van de heer Van Elewyck mondt uit in een resolutie, daarstraks voorgelezen door de Voorzitter, die ik namens mijn fractie niet heb ondertekend, omdat zij niets inhoudt, tenzij men er een betekenis aan wil geven die ik niet kan onderschrijven.

Die resolutie houdt in dat u, mevrouw de Minister, eenvoudig de wet of het decreet moet toepassen.

Het is al te evident dat iedere Minister het decreet, het cultuurpact, de wet en de Grondwet moet toepassen. Dat moet niet worden gezegd in een resolutie. Dat zou men op ieder ogenblik en elke dag een dergelijke resolutie voor om het even welke Minister kunnen indienen.

Indien ook maar de minste inbreuk werd gepleegd op het decreet of op het Cultuurpact, dan zou het met meer nadruk kunnen worden gezegd, en dan zou deze resolutie inderdaad inhoud hebben.

De heer J. Van Elewyck en de heer G. Van In: Amendeer de resolutie dan.

De heer A. Kempinaire: Mijn fractie is niet van oordeel dat een inbreuk werd gepleegd, noch op het decreet, noch op de wet, noch op de Grondwet en ook niet op het Cultuurpact. Ik vind dat het geen zin heeft deze resolutie in te dienen of te ondertekenen.

Mevrouw N. **Maes** : Vraag het maar, aan de liberale verenigingen uit St.-Niklaas. De liberale verenigingen zijn steeds in de cultuurraad **vertegenwoordigd** geweest en zijn steeds opgenomen geweest in het bestuur. Door de automatische toepassing van de formule Dhondt-De Backer, is het een bestuur geworden waar er noch liberale, noch vrijzinnige afgevaardigden zitting hebben.

De Voorzitter: Dames en Heren, mag ik u doen

opmerken dat wij reeds begonnen zijn met de bespreking van de resolutie en dat dit achteraf moet geschieden, conform het Reglement van Orde.

De heer A. Kempinaire: De gemeentelijke culturele raden van St.-Niklaas en van om het even waar kunnen het decreet vrij interpreteren zoals zij dit wensen, wanneer dit in overeenstemming is met het Cultuurpact. (*protestgeroep op de banken van de socialistische partij*)

De heer J. Van Elewyck: Dat is een zeer gevaarlijke verklaring, mijnheer Kempinaire.

De Voorzitter: Het woord is aan de heer De Beul.

De heer A. De Beul (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister! De vragen door de heer Van Elewyck gesteld, zijn uitermate belangrijk voor de toepassing van de Cultuurpactwet en het decreet op de culturele raden.

Uit deze vragen blijkt zeer sterk de onduidelijkheid van bepaalde passussen van de Cultuurpactwet, de tegenspraak tussen sommige bepalingen van het decreet op de culturele raden en het huishoudelijk reglement, alsmede zekere meningsverschillen nopens de ruimte van de werkingssfeer welke aan de culturele raden moeten worden toegekend.

Alvorens op deze problemen nader in te gaan, wens ik alvast te onderstrepen dat de toepassing van het decreet op de culturele raden bij de mensen in het veld aanleiding geeft tot volgende reacties:

1° het decreet wekt een zekere aversie op. Velen beschouwen het decreet als een instrument van bureaucratisering, dat uiterst verlamd werkt. Het gevoerde beleid bereikt het tegendeel van hetgeen de oorspronkelijke bedoelingen waren. Precies het uniformiseren van de inspraak maakt ze onmogelijk. Geen enkele gemeentelijke culturele raad kon trouwens tegen 1 januari 1976 in orde zijn om aan de erkenningsvoorwaarden te beantwoorden.

2° het opgelegde systeem werkt in de praktijk niet.

Ook wanneer men het spel eerlijk speelt, knoeit men op een of andere wijze met de Cultuurpactwet.

Het systeem leidt tot verslechtering van het klimaat van samenwerking.

De culturele raad schiet dus tekort wat zijn voornaamste functie betreft, met name de bevordering van de samenwerking. Hoe meer men op de materie nader ingaat, des te meer valt het op dat de Cultuurpactwet niet operationeel is en jammer genoeg slechts als een stunt van verdraagzaamheid moet worden beschouwd.

Hoe meer wij met de uitvoering van het decreet op de culturele raden geconfronteerd worden, des

te meer moeten wij de gegrondheid onderkennen van de kritiek die destijds op het ontwerp-decreet werd uitgebracht door de Hoge Raad voor de Volksopleiding. Volgens deze raad kwamen de erkenningsmodaliteiten en de adviesfunctie voor de culturele raden zo weinig uit de verf dat, ik citeer: „kan betwijfeld worden of er wel sprake is van het institutionaliseren van de inspraak, dan wel een proces van uniformisering van de bestaande raden, hetgeen de verwarring in de hand werkt”.

De door mevrouw de Minister verstrekte antwoorden hebben nog geen volledige klaarheid gebracht in de materie die ons bezighoudt.

Wij dringen dan ook aan op meer precieze antwoorden.

Nu ter zake. In het bedoelde huishoudelijk reglement is er sprake van een erkende levensbeschouwing.

Uit de toelichting bij artikel 3 van de Cultuurpactwet blijkt zeer duidelijk dat van erkenning enkel sprake kan zijn voor de gebruikers en dat ze niets te maken heeft met een ideologische of filosofische kleur.

Artikel 3, paragraaf 2 van de Cultuurpactwet zegt het volgende:

„Het begrip filosofische en ideologische strekking steunt op een levensbeschouwelijke opvatting of op een maatschappijvisie. De vertegenwoordiging van de strekkingen steunt op hun aanwezigheid in de vertegenwoordigende vergadering van de overeenstemmende overheid. “Hieruit leidt men terecht af dat de fracties van de gemeenteraad bepalend zijn voor de vertegenwoordiging en van de ideologische strekking en van de filosofische strekking. Wij gaan op dat vlak akkoord met mevrouw de Minister. Maar, wat de consequenties aangaat die daaruit volgen, stellen wij vast dat de culturele raden in een totaal ongelukkige situatie terecht komen.

Mevrouw de Minister heeft tijdens haar antwoord zeer breedvoerig uiteengezet hoe de samenstelling van de culturele raden moet gebeuren. Maar voor zover ik mij herinner heeft zij bitter weinig gezegd over de verkiezing binnen de culturele raden, zowel van het bestuur als van de **erkenning**commissie. Het is juist daar dat zich een aantal problemen zeer scherp stellen.

Vooreerst vragen wij ons af hoe het mogelijk is tegelijkertijd de fracties of de leden van de gemeenteraad te nemen als bepalende factor voor de vertegenwoordiging en van de ideologische en van de filosofische strekkingen. Beide kunnen mekaar perfect doorkruisen. Wij vragen ons dan ook af hoe het uiteindelijk moet wanneer men naderhand een disproportie vaststelt ofwel in de richting van de filosofische, ofwel in de richting van de ideologische strekking.

Veel sterker en nijpender zijn de vragen wanneer wij bepaalde gevolgen van het uitgewerkte model

voor de verkiezing van het bestuur en de **erken-**ningscommissie bekijken.

Wij moeten immers vaststellen dat, wanneer een culturele vereniging beweert tot de filosofie van de Volgelingen van Jehova te behoren, zij op dat ogenblik bij de verkiezingen als kandidaat is uitgeschakeld, indien ten minste niet één bepaald lid van de gemeenteraad wil verklaren dat hij tot die Volgelingen behoort. Door zich te bekennen tot een bepaalde filosofische strekking is zij uitgesloten, daar waar de kandidaten van de in de gemeenteraad vertegenwoordigde filosofische strekkingen wel verkiesbaar zijn.

De heer J. Van Elewyck: In het decreet staat het anders.

De heer A. De Beul : Ik zou graag vernemen of u met die redenering akkoord gaat, mevrouw de Minister. Zij heeft immers verregaande gevolgen. Anderzijds stellen wij vast dat het hele systeem vals kan worden gespeeld indien een aantal verenigingen hun verantwoordelijkheid niet op zich nemen en ontkennen tot de strekking te behoren die zij in hun vlag voeren en zich als neutraal aandienen. Dan komen wij tot het verschijnsel dat, wanneer bij voorbeeld de katholiek of christelijk geïnspireerde verenigingen zich allemaal neutraal opstellen, zij naderhand bij de verkiezingen via het neutrale kamp als de grote overwinnaar uit de bus komen en zodoende eigenlijk de zaak monopoliseren. De kleine, maar werkelijk neutraal staande verenigingen of groepen, ik denk hier aan agnostici en vrijzinnigen, zullen in dat geval niet meer in het bestuur vertegenwoordigd zijn.

Mevrouw de Minister, u moet ten minste toegeven dat de toepassing van het verkiezingsmodel, vergeleken met de bedoelingen van de Cultuurpactwet, zeer bijzondere omstandigheden in het leven kan roepen.

Wat nu artikel 6 van het decreet op de culturele raden betreft is het duidelijk dat de tekst nopens de wijze waarop het bestuur wordt verkozen, interpretaties mogelijk maakt. Alle bestuursleden ineens verkiezen en dan de voorzitter, de ondervoorzitter en de secretaris binnen de gekozen groep aanduiden; ofwel eerst afzonderlijk de drie functies verkiezen en dan de andere leden? Wat in ieder geval verder gaat dan interpreteren, is stellen dat de voorzitter en de secretaris tot een verschillende strekking moeten behoren. Zulks wil niet zeggen dat wij daarmee in principe niet akkoord gaan.

Inzake de voorbeelden van verkiezing van het bestuur en de erkenningscommissie constateren wij dat het in de handleiding van het Ministerie **aangeprezen systeem** Dhondt enkel tot gevolg heeft dat de sterken sterker worden en de zwakken

zwakker. Zulks druist regelrecht in tegen het principe de minderheden, de zwakken dus, aan bod te laten komen. Een verkiezingsstelsel waarbij rekening wordt gehouden met het principe van het grootste overschot zou alvast op dit punt een verbetering betekenen. Bevredigend is evenwel geen van beide stelsels, zeker niet wanneer, zoals nu reeds vaak is gebeurd, bepaalde grote groepen zich ideologisch noch filosofisch opstellen bij de strekking waar zij normaal thuishoren. Op die wijze worden zij, als zogenaamde neutrale blok, de alleenheersers in het bestuur en worden de anderen, die het spel behoorlijk spelen, eruit gewalst.

Er dient, hoe dan ook, een sluitend en billijk stelsel te worden uitgetekend om alle strekkingen in het bestuur aan bod te laten komen, ten minste op een minimale wijze, gebeurlijk via gecoöpteerde waarnemers, met adviserende stem indien het niet anders kan.

Nopens de door collega Van Elewyck vermeende overtredingen van de Gemeentewet kunnen wij kort zijn.

Wij menen dat aan de secretaris van de culturele raad geen uitzonderlijke bevoegdheden, vergelijkbaar met deze van de ambtenaar van de burgerlijke stand, moeten worden gegeven.

Wij suggereren dan ook eenvoudig de tekst van het huishoudelijk reglement als volgt te stellen — ik citeer: „De secretaris staat in voor het administratieve werk en kan daarvoor, in overleg met de gemeentesecretaris, een beroep doen op het personeel dat eventueel door de gemeenteraad daarvoor wordt aangewezen. ”

Wat de kwestie van het initiatiefrecht betreft menen wij dat de culturele raad zich niet in de plaats moet stellen van de culturele verenigingen, maar anderzijds toch gerechtigd zou moeten zijn om initiatieven te nemen die duidelijk het vermogen van de afzonderlijke verenigingen te boven gaan of waarvoor deze verenigingen duidelijk geen interesse hebben.

Het probleem van de dotaties tenslotte, mag ons inziens geen aanleiding geven tot misverstand. Het is duidelijk dat de culturele raad voor zijn administratieve werkingskosten over geldmiddelen moet kunnen beschikken. De gemeente mag dan ook daarvoor gelden verstrekken. Deze gelden mogen zeker niet aan hun bestemming onttrokken worden, ter rechtstreekse subsidiëring van de aangesloten verenigingen.

Verder willen wij er toch nog op wijzen dat de culturele raden schenkingen van particulieren kunnen ontvangen of inkomsten kunnen hebben uit eventuele eigen initiatieven en dat voor het beheer van deze middelen verantwoordelijke personen dienen te worden aangeduid.

Tot hier onze vragen en opmerkingen. Met scherpe aandacht zullen wij de antwoorden van mevrouw de Minister beluisteren en hun duidelijk-

heid en precisie naar waarde schatten. (*Applaus bij de leden van de Volksunie*)

De Voorzitter: De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, Dames en Heren ! Laten wij beginnen met wat collega De Beul en collega Kempinaire daarnet de zogenaamde detailpunten hebben genoemd.

Ten eerste, wat het probleem van de Gemeentewet betreft menen wij dat iedereen akkoord gaat om te stellen dat, in tegenstelling met wat in de richtlijn wordt vermeld, het niet zó is dat de secretaris moet tekenen op bevel en dat het evenmin zó is dat gemeentepersoneel aan het normale toezicht, met name dat van de gemeentesecretaris wordt onttrokken. Trouwens, mevrouw de Minister heeft dat bij haar eerste repliek ook zo gezegd. Wij zijn haar daarvoor dankbaar.

Ten tweede, de eigen middelen waarover de culturele raad zou beschikken en de eventuele eigen initiatieven door de culturele raad ontwikkeld maken een heel ander probleem uit, niet alleen inzake het vraagstuk van de mogelijke verantwoordelijkheden voor die eigen middelen — of het nu om roerende of onroerende goederen gaat — want de culturele raad heeft op zichzelf geen enkele rechtspersoonlijkheid, maar vooral omdat wij hier voor een probleem van parlementaire deontologie staan. Ik stel het probleem meer algemeen. Ofwel gaan wij ervan uit dat de voorbereidende werkzaamheden in de commissie of in de toelichting van de verslaggever, hetzij in de openbare bespreking van de Cultuurraad enige zin hebben en de Minister moeten leiden bij het bepalen van de uitvoeringsmaatregelen of bij het uitvaardigen van de richtlijnen; ofwel gaan wij ervanuit — maar dat zou dan iets nieuws zijn — dat deze voorbereidende werkzaamheden geen zin hebben en dat het volstaat dat de parlementsleden de teksten goedkeuren of verwerpen vermits de interpretatie helemaal in de teksten moet worden weergegeven. Dat is het werkelijke probleem waarvoor wij staan. Indien u wat tot nu toe altijd gebruikelijk was aanvaardt, met name dat de werkzaamheden een ware rol hebben te vervullen, dan staan er, in verband met de eigen activiteiten, het eigen secretariaat en de eigen middelen, vergissingen in richtlijnen. Inderdaad, het verslag van collega De Rore, uitgebracht tijdens de vergadering van 5 november 1974, — ter zake verwijs ik met nadruk naar bladzijde 34 van de Handelingen van bedoelde vergadering — was zeer duidelijk en werd tijdens de bespreking door niemand tegengesproken.

Mocht u van een andere stelling uitgaan, dan dient u dat hier te verklaren, maar dan moet u

ook begrijpen dat het geheel van de parlementaire werkzaamheden een zeer grondige wijziging moet ondergaan.

Thans zou ik willen handelen over het probleem van de verkiezing van de bestuursleden, waarover de handleiding afwijkt van de tekst van het decreet.

Graag zou ik wat dit betreft de aandacht van collega Kempinaire — die ter zake is tussengekomen — op het volgende punt willen vestigen. Krachtens de tekst van artikel 6 van het decreet kiest de algemene vergadering uit de stemgerechtigde leden eerst een voorzitter. In dat geval kan die voorzitter ook komen uit één van de groepen die eventueel volgens het stelsel-Dhondt niet in het bestuur zou vertegenwoordigd zijn. Ook de ondervoorzitter kan komen uit één van de groepen die volgens het stelsel-Dhondt eventueel niet in het bestuur zou vertegenwoordigd zijn.

Indien men het omgekeerde zou doen, dus eerst het stelsel-Dhondt zou toepassen en dan uit de bestuursleden de voorzitter, de ondervoorzitter en de secretaris gaat kiezen, dan hebben de groepen, die volgens het stelsel-Dhondt niet in het bestuur zouden geraken, geen enkele kans meer om ook maar één van de topfuncties — voorzitter, een ondervoorzitter of een secretaris — te krijgen. Bijgevolg ontstaat er een discriminatie.

U kan natuurlijk hier op de tribune verklaren dat u alle elementen van artikel 6 gebruikt. Dat zal niemand ontkennen, maar die elementen worden in een andere volgorde gezet. Daaruit volgt een andere betekenis die in tegenspraak is met de inhoud van artikel 6.

Wij zeggen dat u aldus vergissingen begaat. Wij nemen aan dat ze van de administratie uitgaan en wij vragen u bijgevolg deze vergissingen weg te werken.

Tenslotte nog enkele woorden over de zogenaamde erkende levensbeschouwing.

Mevrouw de Minister, zeer zorgvuldig heb ik de handelingen van de vergadering van dinsdag 16 december 1975 herlezen. Op drie bladzijden van die handelingen geeft u vier totaal verschillende verklaringen ter zake. Wij begrijpen dat u met dit probleem verveeld zit. U hebt hier de woordvoerders van praktisch elke fractie gehoord. U hebt iedereen horen vertellen dat de erkenning van een levensbeschouwing het onmogelijk maakt de vrijheid van levensbeschouwing te eerbiedigen en dat het begrip „erkende levensbeschouwing” tegen de Grondwet en vooral ook tegen de Cultuurpactwet indruist.

Wij nodigen u uit, mevrouw de Minister, om het begrip „erkenning” bij levensbeschouwing in te trekken, Zoniet zouden wij gaan naar denkverplichtingen en zouden mensen, die een levensbeschouwing hebben vallend binnen deze van de minister, de gemeenteraad, of van wie dan ook bevoorrecht zijn. Dit houdt meteen in dat er an-

dere levensbeschouwingen kunnen zijn waarvan men zou zeggen: „Dames en heren, u mag deze levensbeschouwing wel hebben, maar wij moeten daarmee geen rekening houden”.

Persoonlijk meen ik — en ik geloof dat dit ook uw opinie is — dat wij ook in het Vlaamse land voldoende geëvolueerd zijn om elke levensbeschouwing, voor zover zij de regels van de democratie volgt, te aanvaarden „Erkennen” is daarmee in absolute tegenspraak en dat moeten wij ten allen prijze vermijden.

Ziedaar, mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, mijn reacties wat betreft uw antwoord van 16 december 1975. Ik hoop., mevrouw de Minister, dat u in uw wederwoord de vergissingen die ongetwijfeld in de handleiding bestaan, zal willen rechtzetten. (*Applaus*)

De Voorzitter: Mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren ! Ik wil in de eerste plaats aan de heer Kenépinair antwoorden. Ik dank hem voor de juiste betekenis die hij aan de brochure heeft gehecht en de relativiteit waarmee hij bepaalde zaken wil bekijken. Hij heeft terecht opgemerkt dat het noodzakelijk is dat de Nationale Cultuurpactcommissie volledig operationeel wordt. Om niet tweemaal hetzelfde antwoord te moeten geven, zal ik daarop nader ingaan bij de vraag om uitleg die de heer Coppieters over hetzelfde onderwerp stelde.

Eén van de hoofdproblemen die steeds opnieuw naar voor komen, en dit gebeurde zowel bij de heer De Beul als bij de heer Kempinaire en de heer Van Elewyck, is dit van de erkende tendenzen.

De heer Kempinaire meende dat ik zou gezegd hebben dat het kon worden gezien als een erkenning door de gemeenteraad. Ik heb dit echter nooit gezegd. Ik heb ook niet gedacht aan een erkenning door de „Erkenningscommissie”. Om het geheel nog eens precies te situeren en duidelijk te maken wat ik heb bedoeld, wil ik in het kort herhalen wat ik vorige keer heb gezegd.

De kern van de vraag van het geachte Lid, in verband met toepassing van het Cultuurpactdecreet en het decreet op de gemeentelijke culturele raden en van mijn antwoord tijdens de openbare vergadering van 16 december 1975, handelt over het woord „erkend” waar in het model van huishoudelijk reglement van de gemeentelijke culturele raden een filosofische strekking wordt gedefinieerd als een erkende levensbeschouwing. De kernvraag is derhalve: wat is een erkende levensbeschouwing ? Verleden keer stelden wij dui-

delijk dat het woord „erkend” een meervoudig begrip is en omwille van de verschillende mogelijke betekenissen aanleiding kan geven tot misverstand.

Wij kunnen slechts herhalen wat wij toen ook zegden: nergens stellen wij dat een erkende levensbeschouwing hetzelfde is als een erkende godsdienst.

Erkend zou ook kunnen slaan op het feit dat de Minister van Nederlandse Cultuur verschillende organisaties erkent, waarvan een aantal zich bekennt tot een bepaalde levensbeschouwing.

Ook deze betekenis kan voor het decreet op de gemeentelijke culturele raden niet worden behouden en ik wil daarop de nadruk leggen, omdat het belangrijk is. In de voorbereidende werkzaamheden van het Cultuurpact, heeft men voor de vertegenwoordiging van de strekkingen steeds verwezen naar de aanwezigheid van deze strekkingen in de vertegenwoordigende vergadering van de overeenstemmende overheid.

Mijnheer Van Elewyck, u die samen met nog twee leden van deze Cultuurraad, deelnam aan deze voorbereidende werkzaamheden, weet zeer goed dat men toen niet zo duidelijk het onderscheid heeft gemaakt tussen ideologische en filosofische strekkingen en men steeds verwezen heeft voor de bepaling van de representativiteit naar de aanwezigheid.. .

De Voorzitter: Dames en Heren, mag ik u vragen de privé-gesprekken in de wandelgangen te houden ?

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden : . .in de gemeenteraad. Dit vind ik echter niet het belangrijkste. Ik wou alleen verklaren hoe wij ertoe gekomen zijn om de filosofische en de ideologische strekkingen samen aldus te definiëren.

De heer J. Van Elewyck: Mevrouw de Minister, u weet dat tijdens de voorbereidende werkzaamheden van de Cultuurpactwet wij, alleen wat de ideologische strekkingen betreft, altijd hebben verwezen naar de vertegenwoordiging in de verkozen raden. Maar, wat de filosofische strekkingen betreft, is men in de werkgroep die de Cultuurpactwet heeft opgesteld — en het gaat daar nu om — er altijd van uitgegaan dat een filosofische strekking iets is waarbij iedereen vrij moet zijn om te kiezen.

U zegt daarnet dat u vorige keer niet verklaard hebt dat een filosofische strekking ook in de gemeenteraad zou moeten vertegenwoordigd zijn. Ik heb hier de handelingen bladzijde 103 en ik citeer uit uw toespraak: „Uit een erkende levensbeschouwing wordt verstaan een levensbeschouwing die op de ene of op de andere manier aan-

wezig is op de gemeenteraad". Maar een levensbeschouwing is niet in de gemeenteraad aanwezig, mevrouw de Minister.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden : Natuurlijk niet als dusdanig aanwijsbaar, maar wel aanwezig. Ik wil nog eens stellen dat, door het feit dat men bij de voorbereidende werkzaamheden de ideologische en filosofische strekkingen niet streng gescheiden heeft gehouden, men bij diezelfde werkzaamheden steeds heeft verwezen naar de aanwezigheid in de gemeenteraad. Dit was dus een mogelijke interpretatie van het woord „erkend”.

Ik ga verder. Het ligt voor de hand dat het woord „erkend”, en dat is een eerste betekenis, slaat op de aanwezigheid in de vertegenwoordigende vergadering van de overeenstemmende overheid en niets te maken heeft met erkend worden door de overheid.

De levensbeschouwingen, die in het culturele veld aanwezig zijn, en die ook in de gemeenteraad aanwezig zijn, moeten vertegenwoordigd zijn in de gemeentelijke culturele raad. Maar daarnaast kunnen in het culturele veld levensbeschouwingen bestaan die niet in de gemeenteraad aanwezig zijn.

In de eerste plaats dient duidelijk gezegd dat deze levensbeschouwingen zich helemaal niet hoeven te bekennen tot de groep die het geachte Lid noemt „geen strekkingen”.

In de tweede plaats kom ik hier tot een tweede betekenis van het woord „erkend”. In de toepassing van het decreet op de gemeentelijke culturele raden gaat het steeds om strekkingen waartoe een vereniging of instelling zich al dan niet wil bekennen. Het gaat niet om de individuele opvatting van iemand maar om de strekking van een groep (hier vereniging of instelling).

Het woord „erkend” slaat dan op het collectieve van de levensbeschouwelijke opvatting of van de filosofische strekking.

Er moet een minimum aan organisatie en activiteiten zijn om deel te kunnen uitmaken van de gemeentelijke culturele raad. Als dusdanig is deze organisatie en de levensbeschouwing waartoe zij zich eventueel bekent, maatschappelijk aanwijsbaar en erkenbaar als maatschappelijk groep. Ook al zou zij niet in de gemeenteraad aanwezig zijn. De vraag of deze levensbeschouwing al dan niet in de gemeenteraad zou aanwezig zijn heeft niets te zien met het feit dat deze levensbeschouwing in het culturele veld aanwezig is, gewoon bestaat, en door de gemeenschap feitelijk erkend is. Zij is er.

Het is duidelijk dat iedereen en iedere groep of organisatie vrij is de filosofische strekking of de levensbeschouwing te kiezen zoals hij of zij dat zelf wenst, zonder inmenging van wie dan ook.

Niemand, wij het allerminst, willen hieraan afbreuk doen. Maar ik geef nogmaals toe dat het woord „erkend” bij levensbeschouwing, juist omwille van de meervoudige betekenis van het begrip, verkeerd zou kunnen begrepen worden. Ik heb er nu ook helemaal geen bezwaar tegen dat men in de statuten en de reglementen van de gemeentelijke culturele raden, het woord „erkend” bij levensbeschouwing zou laten vallen, indien hierdoor mogelijke misverstanden kunnen worden vermeden.

Wat is essentieel ? Het belangrijkste is dat alle culturele organisaties moeten kunnen deel uitmaken van de gemeentelijke culturele raad, tot welke strekking zij zich ook willen bekennen, of helemaal niet willen bekennen.

Als wij hiervan uitgaan dat iedere actieve culturele vereniging, dat alle culturele organisaties in beginsel moeten worden opgenomen in de gemeentelijke culturele raad, is ook het probleem van de aanwezigheid van de strekking in de culturele raad opgelost.

De heer J. Van Elewyck: Hoe gaat men dat weten ?

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden: Ofwel is de strekking ook aanwezig in de gemeenteraad en dan moet ze eveneens vertegenwoordigd zijn in de gemeentelijke culturele raad. Ofwel is de strekking niet aanwezig in de gemeenteraad, maar wordt ze gedragen door een culturele organisatie, die dan ook aanwezig moet kunnen zijn in de gemeentelijke culturele raad, 'vermit elke culturele organisatie erin moet kunnen vertegenwoordigd zijn.

Ik herhaal wat ik vorige keer reeds zegde: de allereerste verplichting is dat iedere actieve culturele organisatie moet worden opgenomen in de gemeentelijke culturele raad, alleen al omdat ze bestaat, omdat ze werkt.

Alle culturele organisaties, om het even tot welke strekking zij behoren, moeten deel uitmaken van de gemeentelijke culturele raad.

Op de vraag die de heer Van Elewyck daar juist gesteld heeft, met name : hoe kan men dat weten, wil ik antwoorden dat ik geloof dat alle geïnteresseerden zeer goed weten welke debatten er hier gevoerd worden en dat zij de verklaringen die hier afgelegd worden zeer zeker zullen te horen krijgen.

Maar wanneer de heer Van Elewyck nog zou twifelen aan het doordringen van deze ideeën naar de basis toe, wil ik hier wel verklaren dat wij bereid zijn een erratum bij het bewuste boekje te voegen, waarbij duidelijk gesteld wordt dat het woord „erkend” wordt geschrapt.

De heer J. Van Elewyck: Ook de bindende richt-

lijnen. Deze woorden scheppen overal onbehagen.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden: Daar heb ik verleden keer op geantwoord. Het woord „bindend” wil hier absoluut niet zeggen dat men zich strikt aan dit reglement moet houden.

U haalt „bindend” immers volledig uit zijn verband, zonder de context waarin dit woord is geplaatst te herhalen.

De wijze van bestuursverkiezing is iets, waarbij daar juist zowel door de heer De Beul als door de heer Van Elewyck bemerkingsen werden naarvoeren gebracht.

Het model van huishoudelijk reglement zou in verband met de verkiezing van het bestuur afwijken van het decreet op de gemeentelijke culturele raden. Er zou misschien een verschil kunnen ontstaan wanneer het decreet zelf en het model van huishoudelijk reglement verkeerdelijk worden geïnterpreteerd. Met de juiste interpretatie van beide is er duidelijk geen verschil of tegenspraak. Volgens het decreet en het huishoudelijk reglement verkiest de algemene vergadering uit zijn stemgerechtigde leden een voorzitter, een ondervoorzitter en ten hoogste 9 leden, die samen het bestuur vormen. De enige aanduidingen voor de procedure die in het decreet staan zeggen dat de verkiezing gebeurt over de voorgedragen kandidaten bij geheime stemmingen.

Het decreet spreekt van stemmingen. Het model van huishoudelijk reglement spreekt van twee stemmingen. Men kan wel beweren dat het model van huishoudelijk reglement een verdere concretisering is van deze procedure. Wij oordelen deze verdere concretisering noodzakelijk om het bestuur beter te laten beantwoorden aan de bepalingen van het Cultuurpactdecreet, maar daarom is deze concretisering nog niet in strijd met het decreet op de gemeentelijke culturele raden, wel integendeel, zoals wij hebben aangedrongen.

Door de heer De Beul zijn daarbij nog een aantal opmerkingen gemaakt en ook van verscheidene andere zijden is het systeem Dhondt aangevallen dat in onze brochure wordt voorgesteld.

Welnu, wij houden helemaal niet vast aan het systeem-Dhondt, want wij hebben gezegd: het systeem-Dhondt is één voorbeeld, de proportionele vertegenwoordiging is een ander voorstel en ik doe werkelijk een oproep tot degenen die menen een meer sluitend en billijk stelsel te kennen dan datgene wat door ons wordt voorgesteld, dat zij met ons in contact zouden treden daar wij die andere stelsels dan graag zouden leren kennen en bespreken. Wij houden ons niet aan een speciaal systeem, maar wij dachten dat het systeem, dat door ons wordt voorgesteld, het meeste waarborgen biedt om te zorgen dat de besturen conform

het Cultuurpactdecreet en met de Cultuurpactwet zouden zijn.

Door de heer De Beul zijn ook vragen gesteld over initiatieven die de gemeentelijke culturele raden zouden kunnen ontwikkelen.

Op de pagina's 3 en 4 van het verslag-De Rore staat inderdaad dat de gemeentelijke culturele raad zich niet in de plaats van de culturele verenigingen moet stellen. Maar dat impliceert geenszins dat de gemeentelijke culturele raad geen eigen initiatieven zou mogen nemen, die de werking van de culturele verenigingen overstijgt, wat ook door de heer De Beul is gezegd.

Komt daarbij dat dit deel van het verslag en de bemerking van de verslaggever hierop, besprekingen betreft onder de vorige regering en in de vorige Cultuurraad gevoerd. Dit wil ik wel onder het oog brengen van de heer Van Elewyck, hetgeen niet wil zeggen dat wij met deze besprekingen geen rekening moeten houden. Maar, wanneer er andere uitspraken gedaan zijn tijdens de openbare zitting van de Cultuurraad — en ik zal daar straks nog op terug komen — mag men toch wel zeggen dat men bij de voorbereidende werkzaamheden ook de besprekingen in openbare zitting moet voegen.

Tijdens de openbare vergadering wezen verscheidene sprekers op de werking van de gemeentelijke culturele raad. Een collega onderstreepte dat wij de gemeentelijke culturele raad zo ruim mogelijk willen zien én in de samenstelling én in de werking, pagina 37, waarbij het geachte Lid zich uitdrukkelijk akkoord verklaarde met de spreker, pagina 38, van de Handelingen van de openbare vergadering van 5 november 1974.

De discussie over het initiatiefrecht van de gemeentelijke culturele raad moet ook worden geplaatst in het kader van artikel 2 van het decreet. Dat artikel stelt dat de gemeentelijke culturele raad onder meer tot doel heeft het overleg en de samenwerking tot stand te brengen onder de verenigingen, de instellingen en diensten voor sociaal-cultureel werk en culturele vrijetijdsbesteding. De culturele raad moet deze activiteiten in de ruimste betekenis bevorderen met inbegrip van de cultuurspreiding, de voortdurende vorming en de vrijetijdsbesteding.

Wanneer de heer De Beul vindt dat de culturele raden niet altijd beantwoorden aan deze doelstellingen dan vinden wij dat erg jammer, want wij hebben allen samen gezocht om de beste manier te vinden waarop deze coördinatie zou kunnen plaatshebben. Wanneer men in bepaalde gemeenten zou proberen tegen de geest in te gaan en de samenwerking in het gedrang te brengen, dan moet daar iets aan worden gedaan. Wanneer ze werkelijk flagrant in fout zijn, zoals het voorbeeld dat mevrouw Maes heeft gesuggereert, dan moet de Nationale Cultuurpactcommissie daar iets aan doen.

De heer J. Van Elewyck: In het verslag van de heer de Rore van 5 november 1974 staat op bladzijde 34 over het artikel 2 het volgende: „De tekst geeft aan de culturele raad geen bevoegdheid om zelf initiatieven te ontwikkelen”. En verder: „Dat artikel werd éénparig goedgekeurd met die interpretatie”.

Er is niemand in de hele raad die tijdens de behandeling iets anders heeft gezegd, niemand die heeft gepraat over een eigen werking.

Ik wil toch even een voorbeeld aanhalen opdat men duidelijk zou weten wat wij bedoelen. Stel u voor dat in eender welke gemeente een meerderheid in de culturele raad beslist dat de culturele raad en al de aangesloten verenigingen deelnemen aan één of andere manifestatie die een bepaalde ideologische of filosofische richting uitgaat. Is dat dan een beslissing die iedereen bindt, want het gaat dan om een manifestatie die aan de minderheid wordt opgedrongen. Precies om dat te voorkomen, mevrouw de Minister, was er bepaald dat de culturele raad geen eigen initiatieven zou ontwikkelen. U moet eraan denken dat het tegenovergestelde gaan beweren indruist tegen wat er tijdens de behandeling van het decreet werd verklaard. Dit houdt in dat de minderheden in dit land overal in een dwangpositie kunnen en zullen worden gebracht. Wij vragen daarvoor de grootste aandacht want anders zal de Cultuurpactcommissie, als ze onder deze regering ooit zou functioneren, bedolven worden onder klachten die ze toch niet zal kunnen behandelen.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden: Mijnheer van Elewyck, zoals ik daarjuist reeds heb aangeduid, zijn er wel bepaalde stemmen opgegaan tijdens de behandeling in de openbare vergadering van deze Cultuurraad om precies het tegenovergestelde te zeggen. Wanneer het echter zo zou zijn dat men tot conflicten zou komen in de culturele raden omdat er geen eensgezindheid bestaat over bepaalde activiteiten, dan veronderstel ik dat deze conflicten op de een of andere manier moeten worden opgelost. Over deze initiatieven moet evident eensgezindheid bestaan. Het kan nooit de bedoeling geweest zijn om de coördinatie tussen de verschillende organisaties in het gedrang te brengen of om bepaalde oplossingen op te dringen aan een minderheid vermits de culturele raad juist om de tegenovergestelde doeleinden te verwezenlijken werd opgericht.

Ik wil nog even antwoorden op twee vragen van de heer De Beul. Op de vraag wat wij zullen doen wanneer er een neutraal blok wordt gevormd luidt ons antwoord: wij kunnen geen enkele culturele vereniging verplichten tot een bepaalde strekking te behoren. Er is dus geen verhaal

tegen verenigingen die zich neutraal willen opstellen. Zij hebben daar het volste recht toe.

Er is ook het probleem omtrent de secretaris van de gemeentelijke culturele raad. Deze is als vrijwillig medewerker verantwoordelijk voor het administratief werk van de raad: het opstellen van notulen, documenten enz.

Als nu de gemeentelijke culturele raad **personeels**-hulp ontvangt van de gemeenteraad voor het opmaken van de verslagen en dergelijke, is het duidelijk dat de secretaris verantwoordelijk blijft voor de gemeentelijke culturele raad, voor het administratief werk van deze mensen.

Het is duidelijk dat hiermee niet kan en niet wil getornd worden aan het administratiefrechtelijk statuut van het gemeentepersoneel, noch aan de bevoegdheid van de gemeentesecretaris.

De secretaris van de gemeentelijke culturele raad kan in deze administratiefrechtelijke betekenis inderdaad niet de leiding hebben van het ter beschikking van de gemeentelijke culturele raad gestelde gemeentepersoneel.

Nog een vraag van de heer De Beul betrof de dotatie.

In het verslag van de commissie, op pagina 2, werd inderdaad bij de algemene bespreking deze overweging eerder als individuele bedenking, naast andere, naar voren gebracht, zonder dat op deze meerdere bedenkingen en overwegingen uitvoerig werd ingegaan.

Het verslag betreft ook hier besprekingen onder de vorige regering en onder de vorige Cultuurraad.

In de openbare vergadering werd anderzijds door verscheidene leden van de Cultuurraad wel gewezen op de noodzaak te kunnen beschikken over elementaire werkmiddelen, hulp- en werkingstoelagen en wordt een beroep gedaan op de goede wil van de gemeenten. Hiermede denk ik tegemoet gekomen te zijn aan alle opmerkingen. (*Applaus op de banken van de meerderheid*)

De Voorzitter: Dames en Heren, het Reglement van Orde laat niet toe nogmaals de bespreking over te doen. Na het antwoord van de Minister mogen er nog vijf sprekers waaronder de vraagsteller het woord voeren. Dat is gebeurd. Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. Van Elewyck C.S. houdende statuut van het symfonieorkest „De Philharmonie” — 39 (B.Z. 1974) — Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter: Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van de

heer J. Van Elewyck C.S. houdende statuut van het symfonie-orkest „De Philharmonie”, waarvan het door de Commissie gewijzigd opschrift als volgt luidt: Voorstel van decreet houdende subsidiëring voor 1976 van de bestendige symfonieorkesten.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Wat de begroting van 1976 betreft, wordt artikel 9 van het koninklijk besluit van 23 september 1959 tot regeling van het verlenen van toelagen aan de bestendige symfonieorkesten, als volgt gelezen: De toelage wordt slechts verleend voor zover de ondergeschikte besturen samen de verbintenis aangaan in de uitgaven van het orkest bij te dragen voor een bedrag dat ten minste gelijk is aan de helft van de toelage van het Rijk.

— *Aangenomen.*

Art. 2

Deze toelage wordt in twaalf maandelijksche schijven uitbetaald.

— *Aangenomen.*

Art. 3

De Minister van Nederlandse Cultuur is belast met de uitvoering van dit decreet.

— *Aangenomen.*

VOORSTEL VAN DECREET houdende subsidiëring voor 1976 van de bestendige symfonieorkesten

Naamstemming

De Voorzitter : Aan de orde is de naamstemming over het voorstel van decreet houdende subsidiëring voor 1976 van de bestendige symfonieorkesten.

Uitslag van de stemming:

131 leden namen deel aan de stemming;

126 leden hebben geantwoord : JA;

5 leden hebben zich ONTHOUDEN.

Dientengevolge neemt de Raad het voorstel van decreet aan; het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden overgemaakt.

JA hebben geantwoord:

Adriaensens H.	Babylon M.
Adriaensens J. (Mw.)	Baert F.
Anciaux V.	Bascour J.

Belmans J.	Leemans E.
Bertels L.	Lenssens J.
Blanckaert Karel	Leynen H.
Bode M.	Lindemans L.
Boey F.	Maes Nelly (Mw.)
Bogaert Albert	Maes Robert
Bogaerts August	Martens Lucien
Bonnell R.	Mattheyssens R.
Breyne G.	Mesotten W.
Buchmann J.	Monard G.
Chabert J.	Nauwelaers L.
Claeys Dries	Nauwelaerts-
Coens D.	Thues J. (Mw.)
Colla F.	Niemegeers L.
Cools B.	Olaerts J.
Cooreman E.	Olivier M.
Coppieters M.	Pede J.
Coucke M.	Peeters Renaat
Daems Jean	Persyn W.
Daems Joseph	Poma K.
d'Alcantara A.	Rolin Jaequemyns R.
Danschutter L.	Rombaut L.
De Backer-	Rutten M.
Van Ocken H. (Mw.)	Schiltz H.
De Bondt F.	Sels L.
de Bruyne H.	Smets A.
Declercq Tijn	Smitt C. (Mej.)
De Croo H.	Somers J
De Keersmaecker P.	Sprockeels G.
Demeester-	Suykerbuyk H.
De Meyer W. (Mw.)	Swaelen F.
Demey O.	Tanghe F.
De Paepe P.	Tobback L.
Dequae A.	Uyttendaele R.
De Seranno J.	Valkeniers J.
De Vlies P.	Vanackere L.
Devos G. (Mej.)	Van Bogaert E.
De Winter A.	Vandamme F.
De Wulf Roger	Vandemeulebroucke J.
D'haeseleer L.	Vandenabeele A.
D'Hondt-Van	Van der Aa M.
Opdenbosch P. (Mw.)	Vanderborcht F.
Dhooge M.	Vandersmissen E.
Dhoore L.	Vandezande R.
Diegenant A.	Van Elewyck J.
Dupont A.	Van Elsen C.
Dupré J.	Van Geyt L.
Février S.	Van Grembergen P.
Flamant E.	Vanhaegendoren M.
Geens G.	Van Hoeylandt B.
Gerits J.	Van In G.
Grootjans F.	Vankeirsbilck E.
Henckens J.	Van Mechelen F.
Hulpiau R.	Van Nooten E.
Jorissen W.	Van Ooteghem O.
Kelchtermans L.	Vansteenkiste Luc
Kempinaire A.	Verberckmoes F.
Keuleers J.	Verbist A.
Kuijpers W.	Verhaegen Guido
Lagae A.	Verhaegen Joris

Verleysen W. | Wijnen F.
Verroken J. | Willems G.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Claeys W. | Dewulf M.
De Beul A. | Van Herreweghe M.
Deneir A.

De leden die zich hebben onthouden, worden verzocht de reden voor hun onthouding kenbaar te maken.

De heer A. De Beul: Mijnheerde Voorzitter, ik heb mij onthouden om te kunnen protesteren tegen het feit dat u bij de behandeling van het vorige agendapunt de heer Van Elewyck hebt toegelaten mevrouw de Minister talrijke keren te onderbreken terwijl u mij één enkele onderbreking hebt geweigerd. (*Applaus op de banken van de Volksunie*)

De heer H. Schiltz: Mijnheer de Voorzitter, ik heb op een verkeerde knop gedrukt.

De heer M. Dewulf: Mijnheer de Voorzitter, wij hebben ons onthouden om de redenen uiteenzet door de heer Van Herreweghe.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer H. Boel in verband met de toepassing van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact en het decreet van 12 december 1974 tot regeling van de erkenning van gemeentelijke raden voor cultuur en culturele vrijetijdsbesteding — 135 (1975-1976) — Nr. 1.

Algemene bespreking en artikelsgewijze behandeling

De Voorzitter: Dames en Heren, wij vatten thans de behandeling aan van het voorstel van resolutie van de heer Boel. Ik maak er u attent op dat eventueel na deze bespreking tot stemming kan worden overgegaan.
De heer Rombaut heeft het woord.

De heer L. Rombaut (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, geachte collega's ! Onze geachte collega Boel, voorzitter van de socialistische fractie van deze Cultuurraad, is tot mijn en, ongetwijfeld, uw aller spijt door ziekte verhinderd aanwezig te zijn, om zelf zijn resolutie te kunnen toelichten. U zal dus vrede moeten nemen met mijn bescheiden toelichtingen.

Ik herinner u aan de tekst van deze resolutie die reeds werd voorgelezen door de Voorzitter.
De Cultuurraad voor de Nederlandse **Cultuur**gemeenschap

- gehoord de vraag om uitleg van de heer J. Van Elewyck tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden en het antwoord van de Minister daarop:
- verzoekt de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden:
 1. het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact nauwgezet toe te passen;
 2. het decreet van 12 december 1974 tot regeling van de erkenning van gemeentelijke raden voor cultuur en culturele vrijetijdsbesteding toe te passen, zoals bepaald in het decreet en bedoeld in de voorbereidende werkzaamheden.

Dames en Heren, u realiseert zich misschien niet dat dit voorstel van resolutie voor onze Cultuurraad een primeur is. Inderdaad viel de vraag van onze geachte collega Van Elewyck onder de toepassing van artikel 49 van ons Reglement van Orde, zijnde een mondelinge vraag om uitleg of inlichtingen over punten van algemeen belang en van dringende aard. Een resolutie ingediend op basis van een dergelijke vraag valt dus onder de toepassing van artikel 45 en meer bepaald onder littera 2 en 3 waarin wordt gezegd dat ontwerp-resoluties ingediend naar aanleiding van een mondelinge vraag om uitleg of inlichtingen over punten van algemeen belang en van dringende aard, zoals bepaald in artikel 49, worden voorgelezen door de Voorzitter onmiddellijk na hun indiening en dat de Raad deze ontwerp-resoluties onmiddellijk behandelt tenzij de Raad besluit ze door te zenden naar de bevoegde commissie die ze bij voorrang onderzoekt en die verslag uitbrengt aan de Raad.

Voor de bespreking van dergelijke **ontwerp-resoluties** gelden de regels betreffende het onderzoek van artikelen van ontwerpen, voorstellen, **decreten** en amendementen.

Het is de eerste maal dat de Cultuurraad dit artikel 45 toepast.

Wat behelst deze resolutie? Ze werd U reeds tweemaal voorgelezen. Deze resolutie vraagt aan de Minister het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact nauwgezet toe te passen en evenzeer het decreet van 12 december 1974. U zal wellicht argumenteren, zoals de heer Kempinaire reeds heeft gedaan, dat deze resolutie open deuren instampt, dat het vanzelfsprekend is dat een Minister een decreet dient toe te passen, en dat zulks in een resolutie niet hoeft.
Deze resolutie is het gevolg van vragen gesteld door de heer Van Elewyck, van de daarmee gepaard gaande uiteenzettingen van andere leden en van het antwoord dat de Minister daarop heeft gegeven.

Ik dank mevrouw de Minister voor de uiteenzetting die zij daarnet heeft gehouden. Zij heeft haar eigen geesteskind, de Handleiding voor Gemeentelijke raden voor Cultuur en Culturele **Vrije**

tijdsbesteding, verloochend. Zij heeft ons geleerd dat veel van wat daar te lezen staat, op een heel andere wijze moet worden opgevat. Een bindende leidraad is in feite niet bindend. Het is wellicht te wijten aan onze al te geringe kennis van het Nederlands dat wij zo naïef zijn geweest te geloven dat bindend, inderdaad ook bindend betekent. Nu weten wij dat dit in feite wil zeggen dat de meest vrije interpretatie veroorloofd is. Wij danken u nogmaals, mevrouw de minister, voor deze **verrijking** van onze kennis van de Nederlandse taal.

Wij hebben ook van u vernomen dat, wanneer wordt gezegd op bladzijde 22...

De Voorzitter: Mijnheer Rombaut, mag ik er u op attent maken dat u het onderwerp van dit debat te buiten gaat. Aan de orde is thans de bespreking van het voorstel van resolutie.

De heer Rombaut : Inderdaad, mijnheer de Voorzitter. Dat voorstel werd opgesteld vóór het laatste antwoord dat mevrouw de Minister hier heeft gegeven en dat ons een ander idee geeft over haar vroegere interpretatie van de tekst. **Zij zegt** dat, waar geschreven staat dat onder een ideologische strekking wordt verstaan een politieke fractie in de gemeenteraad, dit hoegenaamd niet betekent dat die strekking moet vertegenwoordigd zijn in de gemeenteraad, doch dat **elke** ideologische strekking in de culturele raad kan worden vertegenwoordigd. Bovendien, zo zei ze, mag men in het voor ons, vrijzinnigen, zeer storend zinnetje dat „onder filosofische strekking wordt verstaan een erkende levensbeschouwing” het woord „erkend” best ter zijde laten en doen alsof het er niet staat”.

Mevrouw de Minister, ik raad u aan zo spoedig mogelijk een tweede herziene verbeterde uitgave van uw handleiding te publiceren.

Ik heb dit alles aangehaald omdat wij *in fine* van de resolutie zeggen dat het decreet van 12 december 1974 moet worden toegepast zoals bepaald in het decreet en overeenkomstig de bedoelingen bij de voorbereidende werkzaamheden. Er was immers een totale tegenstrijdigheid op heel wat punten die ik hier niet zal herhalen daar de heer Van Elewyck dit reeds uitdrukkelijk heeft gedaan. Er was een tegenstrijdigheid tussen de bepalingen van de handleiding, van het decreet en van het verslag van collega De Rore.

Deze resolutie heeft dus wel zin omdat althans uit de eerste uiteenzetting van de Minister is gebleken dat haar interpretatie indruist tegen de tekst en de geest van het decreet en eveneens tegen de algemene opinie van de bevoegde commissie die daarover moest beraadslagen. Ik nodig derhalve de Cultuurraad uit deze resolutie goed te keuren. (*Applaus op de socialistische banken*)

De heer J. Henckens (*op de tribune*): Mijnheer de

Voorzitter, geachte Collega's! Ik sluit mij aan bij wat de heer Kempinaire daarnet heeft gezegd. De materie die wij hier bespreken is moeilijk en delikaat en het zal wellicht niet de laatste keer zijn dat wij zoeken in een geest van openheid en met een constructieve instelling de beste oplossingen te vinden voor de toepassing van het Cultuurpact en de uitbouw van de gemeentelijke culturele raden. Ik sluit mij ook aan bij wat de heer **Kempinaire** heeft gezegd over de motie. Het gaat hier om een type-motie die wij na iedere vraag om uitleg zouden kunnen indienen om de ministers uit te nodigen om de wetten en de decreten en in het uiterste geval de Grondwet toe te passen. Het lijkt geen twijfel dat dit toch de plicht is van iedere minister van om het even welke regering. Ik zou dan ook niet willen dat door een incident in deze Raad, men over een type-motie gaat stemmen waarbij telkens iedere minister en iedere regering wordt uitgenodigd om de wetten toe te passen. Ik heb onze B.S.P.-collega's gevraagd dergelijke open deuren niet in te trappen. Iedere fractie is het immers over de draagwijdte van deze motie eens in de mate dat zij geen wantrouwen in de regering impliceert. Ik stel echter vast dat de motie niet wordt ingetrokken en onze fractie zal er derhalve tegen stemmen. (*Applaus rechts*)

De Voorzitter: De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte Collega's ! De resolutie ingediend door de heer Boel is weinig verstrekkend. Zij komt erop neer dat de Minister wordt verzocht de wetten en de decreten toe te passen. Wij zullen, zoals hopelijk iedereen in deze Raad, deze motie goedkeuren omdat hetgeen erin wordt gevraagd binnen de perken ligt van hetgeen men normaal van een minister en een regering kan verwachten.

Ik zou mevrouw de Minister toch nog een vraag willen stellen. In haar antwoorden heeft zij zeer duidelijk gesteld — iedereen is het, daarmee eens — dat alle actieve culturele organisaties van om het even welke filosofische of ideologische strekking in de gemeentelijke cultuurraden zitting kunnen hebben. Ik wil vernemen of iedere vereniging ook in het bestuur kan geraken. Ik heb daarstraks het voorbeeld gegeven van een culturele vereniging behorende tot de filosofische strekking van de Getuigen van Jehova. Wanneer die vereniging zich als dusdanig manifesteert bij de verkiezingen voor het Bestuur, dan kan zij niet verkozen worden. Zij is immers niet vertegenwoordigd in de gemeenteraad en zij stelt zich niet neutraal op. Dat onderstreept toch zeer duidelijk dat er een breuk bestaat tussen hetgeen in de Cultuurpactwet staat en hetgeen wij in het decreet op de gemeentelijke culturele raden hebben

vastgelegd. Dat komt zeer duidelijk tot uiting wanneer het gaat om de verkiezing van het Bestuur. Op die vraag wens ik een concreet antwoord. (*Applaus bij de Volksunie*)

De Voorzitter: De heer Kempinaire heeft het woord.

De heer A. Kempinaire: Mijnheer de Voorzitter, de heer Van Elewyck blijkt ogenschijnlijk reeds genoeg te nemen met het feit dat de meerderheidsfracties tegen een resolutie zullen stemmen waarbij gewoonweg aan de Minister wordt gevraagd dat de decreten worden toegepast.

De heer J. Van Elewyck: Dat is het toch, wat u gaat doen.

De heer A. Kempinaire: Een ogenblikje, mijnheer Van Elewyck. Het spreekt vanzelf dat wij dergelijke resolutie zouden kunnen goedkeuren. Wij wensen de zaken echter duidelijk te stellen. Wanneer men iets aan te merken heeft op de regering, moet men dat met open vizier kunnen doen. In onderhavig geval had men gewoonweg kunnen zeggen waar de Minister de bepalingen van het decreet heeft overtreden. Wanneer men ons echter vraagt dergelijke resolutie goed te keuren, is het omdat men van mening is dat het decreet niet is geëerbiedigd geworden. Dat willen wij niet. Wij zijn de mening toegedaan, na de uitleg van mevrouw de Minister te hebben gehoord, dat noch het decreet, noch de wet, noch de Grondwet werden geschonden.

De Voorzitter: Dames en Heren, ik meen dat wij moeten trachten tot de naamstemming over te gaan binnen de daarvoor bepaalde tijd, dit is vóór 17 uur.

De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck: Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat sommige woordvoerders van de meerderheidsfracties het Reglement van Orde van deze vergadering misschien onvoldoende kennen. Indien zij beweren dat die motie een afkeuring van de Minister moet bevatten omdat zij duidelijk het decreet niet heeft doen naleven, wil ik er toch uw aandacht op vestigen dat dit in de Cultuurraad niet mogelijk is. Men kan in de Cultuurraad geen enkele minister afkeuren. Men kan in de Cultuurraad alleen een minister uitnodigen. Indien de socialistische fractie de Minister uitnodigt om de wetten en de decreten na te leven en als de meerderheidsfracties hun leden uitnodigen daartegen te stemmen, heeft dat maar één betekenis, namelijk dat de meerderheid de Minister uitnodigt de decreten die de meerderheid heeft goedgekeurd niet na te leven. Dat is toch eenvoudig. (*Protest op de banken van de meerderheid*)

Naamstemming

De Voorzitter: Wij gaan over tot de naamstemming over dit voorstel van resolutie.

Uitslag van de stemming:

118 leden namen deel aan de stemming.

34 leden hebben geantwoord : JA;

84 leden hebben geantwoord : NEEN.

Bijgevolg is het voorstel van resolutie niet aangenomen.

JA hebben geantwoord:

Adriaensens H.
Adriaensens J. (Mw.)
Babylon M..
Baert F.
Belmans J.
Bogaerts August
Breyne G.
Cools B.
Coppieters M.
De Beul A.
de Bruyne H.
De Kegel G. (Mw.)
Jorissen W.
Maes Robert
Mattheyssens R.
Nauwelaerts-
Thues J. (Mw.)
Olaerts J.

Rombaut L.
Schiltz H.
Sels L.
Somers J.
Val keniers J.
Van Bogaert E.
Vandezande R.
Van Elewyck J.
Van Elsen C.
Van Geyt L.
Van Grembergen P.
Vanhaegendoren M.
Van Hoeylandt B.
Van In G.
Van Leemputten R.
Van Nooten E.
Van Ooteghem O.

NEEN hebben geantwoord:

Bascour J.
Bertels L.
Bode M.
Boey F.
Bogaert Albert
Bonnell R.
Buchmann J.
Chabert J.
Claeys Dries
Claeys Walter
Coens D.
Colla F.
Cooreman E.
Coucke M.
Daems Jean
Daems Joseph
d'Alcantara A.
De Backer-
Van Ocken H. (Mw.)
De Bondt F.
Declercq Tijl
De Croo H.
De Keersmaeker P.
Demeester-
De Meyer W. (Mw.)
Demey O.

Deneir A.
De Paepe P.
Dequae A.
De Seranno J.
De Vlies P.
Devos G. (Mej.)
De Winter A.
Dewulf Maurice
D'haeseleer L.
D'Hondt-Van
Opdenbosch P. (Mw.)
Dhoore L.
Diegenant A.
Dupont A.
Dupré J.
Février S.
Flamant E.
Gerits J.
Grootjans F.
Henckens J.
Hulpiau R.
Kelchtermans L.
Kempinaire A.
Keuleers J.
Leemans E.
Lenssens J.

Leynen H.
Lindemans L.
Maes Nelly (Mw.)
Martens Lucien
Mesotten W.
Monard G.
Nauwelaers L.
Olivier M.
Peeters Renaat
Persyn W.
Poma K.
Rolin Jaquemyns R.
Rutten M.
Smets A.
Smitt C. (Mej.)
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Tanghe F.

Uyttendaele R.
Vanackere L.
Vandamme F.
Vandenabeele A.
Van der Aa M.
Vandersmissen E.
Vandewiele M.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Mechelen F.
Verberckmoes F.
Verbist A.
Verhaegen Guido
Verhaegen Joris
Verleysen W.
Verroken J.
Wijnen F.

A côté de la section néerlandaise subsidiée s'ouvrira, en effet, une section française et une section anglaise qui en feront une école internationale. Le fait mérite d'être mentionné, car il devient très difficile de trouver en Flandre des écoles qui comprennent des sections francophones. Le Ministère de l'Education Nationale Néerlandaise suit avec intérêt cette expérience qu'il ne peut cependant soutenir financièrement en vertu de la loi. M. De Croo ne peut en effet subsidier que des écoles néerlandaises dans la partie flamande du pays".

De heer A. Diegenant : Ik wist niet dat hier in de Cultuurraad Frans werd gesproken.

De heer M. Vanhaegendoren : Als iemand de vertaling vraagt wil ik ze wel geven. Ik heb gehandeld uit gemakzucht door deze tekst niet te laten vertalen. Als ik het zelf doe kan ik geen garanties geven voor een perfecte vertaling, want een parlementslid is nog geen beëdigd vertaler, en bij de Nederlandse Cultuurraad beschikken wij ook niet over een vertaaldienst.

Uit deze Franse tekst leid ik af dat de Franse klassen te Knokke niet gesubsidieerd worden. In verband hiermede wens ik echter te vernemen of de geachte Minister inderdaad waakt op de toepassing van het decreet van 4 december 1972 houdende aanvulling van de taalregeling in het onderwijs, waarbij wordt bepaald dat gesubsidieerde instellingen voor kleuter, lager, secundair en buitengewoon onderwijs in hun gebouw of gebouwencomplex geen onderwijsinstellingen mogen herbergen waar de lessen in een ander taalstelsel dan het taalstelsel van de streek worden gegeven ?

In verband met de school te Knokke wens ik te vernemen, in geval de Franstalige afdeling in hetzelfde gebouwencomplex mocht ondergebracht zijn als de Nederlandstalige, of de Minister de toepassing waarborgt van het eerste lid van paragraaf 2 van artikel 24 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van de wetgeving betreffende het bewaarschoolonderwijs, het lager, middelbaar, normaal-, technisch en kunstonderwijs (Schoolpactwet), luidende : „Een school of een afdeling van een inrichting voor bewaarschool, lager, middelbaar, normaal, technisch of kunstonderwijs' wordt gesubsidieerd, wanneer zij zich gedraagt naar de wettelijke en reglementaire bepalingen betreffende de inrichting der studiën en de toepassing van de taalwetten".

In paragraaf 3 wordt nog eens herhaald : „Wanneer een onderwijsinrichting of een afdeling van een inrichting niet langer de gestelde voorwaarden vervult, zullen de toelagen ingehouden worden, te rekenen van de datum der ministeriële kennisgeving, die steunt op de geconstateerde tekortkomingen. Ze zullen opnieuw verleend wor-

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter: Dames en Heren, op verzoek van de Minister van Nationale Opvoeding en in overleg met de leden die de vragen om uitleg nummers 2 en 3 hebben gesteld, stel ik u voor nu over te gaan tot de vierde vraag om uitleg. (*Instemming*)

VRAAG OM UITLEG van de heer M. Vanhaegendoren tot de Minister van Nationale Opvoeding over de toepassing van het decreet van 4 december 1972 houdende aanvulling van de taalregeling in het onderwijs, en van artikel 24, §2, eerste lid, en §3, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van de wetgeving betreffende het bewaarschoolonderwijs, het lager, middelbaar, normaal, technisch en kunstonderwijs (Schoolpactwet).

De Voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanhaegendoren.
De heer Vanhaegendoren heeft het woord.

De heer M. Vanhaegendoren: (*op .de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, geachte Collega's ! Ik ben wat gegeneerd met deze vraag na het voorbije debat. Ik ben de mening toegedaan dat het vanzelfsprekend is dat de regering de wetten en de decreten toepast.

Ook ik zal het daarover hebben. Ik bereid mij voor met zeer veel aandacht te luisteren naar het antwoord van de Minister.

In een hoofdstedelijke krant van 12 augustus 1975 lezen wij onder meer :

„11 y a huit ans était créée à Knokke une nouvelle école dont les promoteurs étaient animés d'idées révolutionnaires pour l'époque. Ils désiraient, en effet, appliquer une forme d'enseignement rénové axé sur la créativité. Devenue école libre subsidiée, elle a connu une rapide essor et s'agrandira à la rentrée de septembre.

den wanneer al de voorwaarden tot subsidiëring terug vervuld worden”.

Ik hoop dat het antwoord van de Minister positief zal zijn. Ik wil geen „dolorisme” bedrijven, en in dat geval zal ik de Minister gelukwensen en mij erover verheugen. (*Applaus op de banken van de Volksunie*)

De Voorzitter : De Minister van Nationale Opvoeding heeft het woord.

De heer H. De Croo, Minister van Nationale Opvoeding (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, Collega's ! De heer Vanhaegendoren stelde mij juist dezelfde vraag op 16 september 1975 door het Bulletin van Vragen en Antwoorden, nr. 197. Ik heb hem toen geantwoord in beide landstalen. Blijkbaar is dat onvoldoende geweest. Ik zal mij nu voorbehouden in één landstaal te antwoorden, hem zeggende : uit het onderzoek door de pedagogische inspectie ingesteld blijkt dat er op 1 september 1975 te Knokke-Heist geen „pas”, „aucune” Franstalige afdeling van een gesubsidieerde basisschool werd geopend in een gebouw waar reeds een gesubsidieerde Nederlandstalige lagere school bestaat.

Wat betreft het eventueel respecteren van de uit te voeren wetten en decreten, is dit helemaal normaal voor wie Minister is. (*Applaus bij de leden van de meerderheid*)

De Voorzitter: De heer Vanhaegendoren heeft het woord.

De heer M. Vanhaegendoren (*op de tribune*): Geachte Vergadering, ik hoop dat u het door heeft dat ik niet alleen maar een nieuw antwoord op een schriftelijk gestelde vraag heb willen uitlokken.

Ik dank de heer Minister voor zijn antwoord. Ik heb de vraag hier willen stellen met mogelijkheid tot debat, omdat de heer Minister goed weet — en ik weet het toevallig ook — dat er op dit ogenblik pogingen gedaan worden om het decreet te overtreden. De verklaring van de heer Minister, hier in het publiek gedaan, geeft in feite de Vlaamse gemeenschap de garantie dat er geen poging mag, noch kan, noch zal worden ondernomen om terug te komen op de zo ondeugdelijke afschaffing van de transmutatieklassen, afschaffing die wij in 1963 zo zwaar hebben moeten betalen. (*Applaus bij de leden van de Volksunie*)

De Voorzitter: Het incident is gesloten.

VRAAG OM UITLEG van de heer M. Coppieters tot de Eerste Minister over de installatie, de werkingmogelijkheden en de werking van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie

De Voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg

van de heer M. Coppieters tot de Eerste Minister over de installatie, de werkingmogelijkheden en de werking van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

Op deze vraag zal mevrouw De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, antwoorden in naam van de Eerste Minister.

De heer Coppieters heeft het woord.

De heer M. Coppieters (*op de tribune*): Mijnheer de Minister, sinds geruime tijd is de Nationale Vaste Cultuurpactcommissie samengesteld. en werden de voorzitters en ondervoorzitters verkozen.

De leden en plaatsvervangers ervan werden door respectievelijk de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap en de Cultuurraad voor de Franse Cultuurgemeenschap benoemd in hun vergadering van 21 januari 1975 en van 17 december 1974.

Sindsdien hield de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie in eigen schoot meerdere voorbereidende vergaderingen. Bij een der eerste vergaderingen werden de voorzitters en ondervoorzitters verkozen.

Tot op heden kan deze vaste Nationale Cultuurpactcommissie slechts voorbereidende werkzaamheden verrichten. De eigenlijke taak waartoe ze opgericht is kan zij nog steeds niet opnemen, omdat tot op heden deze Vaste Nationale Cultuurpactcommissie nog steeds niet werd geïnstalleerd en nog geen personeelskader is samengesteld en nog geen huisvesting is voorzien.

Het moet duidelijk zijn, geachte Collega's, dat door installeren hier niet verstaan wordt de plechtigheid die wij vorig jaar hebben mogen bijwonen. Installeren veronderstelt immers een lichaam waarvan én het personeel én het statuut, het huishoudelijk reglement en het adres bekend zijn. Dit is zeer belangrijk in dit geval, onder meer wat het adres betreft, voor het adresseren van de klachten.

De leden en plaatsvervangende leden van deze Vaste Nationale Cultuurpactcommissie ontvingen reeds kopieën van klachten in verband met de niet-naleving van de Cultuurpactwet, gericht aan de Commissie.

Door bovengenoemde redenen komt de werking van deze Vaste Nationale Cultuurpactcommissie sterk in het gedrang en wordt het onmogelijk, ingediende klachten in behandeling te nemen.

Nochtans, mevrouw de Minister, de wetgever zelf heeft nooit de bedoeling gehad ingediende klachten te laten aanslepen. Immers, de wetgever zelf heeft een beperkte tijd voor behandeling vooropgesteld. Artikel 24 van het Cultuurpactdecreet van 16 oktober 1973 zegt: „Het advies wordt uitgebracht binnen zestig dagen na de ontvangst van de klacht. Deze termijn loopt niet tijdens de maanden juli en augustus”.

Door het uitstellen van de installatie en het operationeel maken van de werkingmogelijkheden is het in gebreke blijven van de Minister, tot wiens bevoegdheid de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie behoort in tegenstrijd met de bedoeling van de wetgeving op het Cultuurpact. De wetgeving op het cultuurpact heeft reeds een lange geschiedenis, die begint in 1965 met een memorandum van de Cultuurraad van Vlaanderen. Op 11 september 1969 is er het wetsvoorstel-VanHaegendoren tot oprichting van een Cultuurpactcommissie. Op 15 juli 1971 werd door de drie partijen C.V.P., B.S.P., P.V.V. een „Cultureel akkoord” ondertekend.

Uiteindelijk wordt op 24 februari 1972 het Cultuurpact ondertekend. In januari 1973 vindt de aanstelling plaats van een extra-parlementaire werkgroep ter voorbereiding van de wet.

In zijn regeringsverklaring van 30 januari 1973, zegt de toenmalige premier Leburton dat het „Cultuurpact zal worden omgezet in een wettekst.

Op 26 juni 1973 was de tekst dan toch klaar. Deze werd bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers ingediend in de vorm van een voorstel van wet, daar overeengekomen was dat de Cultuurpactwet tot stand moest komen op grond van een parlementair initiatief. Het wetsvoorstel werd besproken in de Kamercommissie voor de cultuur, het commissieverslag werd reeds op 27 juni 1973 goedgekeurd. Op 28 juni 1973 werd het dan door de Kamer van Volksvertegenwoordigers in een voltallige vergadering eenstemmig goedgekeurd. Het werd in de bevoegde Senaatcommissie op 3 juli 1973 onderzocht, op 4 juli 1973 door de Senaat in Plenumvergadering aangenomen. Op 16 juli 1973 werd de wet bekrachtigd waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt, in het Staatsblad van 16 oktober 1973 bekendgemaakt.

Op dezelfde datum neemt de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap het Cultuurpactdecreet aan (gepubliceerd in het Staatsblad van 31 mei 1974).

Zoals reeds vermeld werden dan in de zittingen van 17 december 1974 en 21 januari 1975 respectievelijk door de Franse- en Nederlandse Cultuurraad de Vaste- en plaatsvervangende leden van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie benoemd.

Sindsdien, dus één jaar lang, is alles in de mist gegaan en kan deze belangrijke commissie haar werkzaamheden nog steeds niet uitvoeren.

Deze Cultuurpactwet waarbij de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd worden is eigenlijk het handvest van de culturele autonomie. Het grondbeginsel is het betrekken van de minderheid bij de besluitvorming. Alle partijen parafeerden het nieuwe Cultuurpact als een feitelijk akkoord tussen de Belgische politieke partij-

en. Er was dus een werkelijke wil tot samenwerking.

Er is niet alleen de Cultuurpactwet maar ook het Cultuurpactdecreet. Immers zonder Cultuurpactdecreet zou beweerd kunnen worden dat de wetgever zich ingelaten heeft met zaken die niet meer tot zijn bevoegdheid behoren, zodat op die wijze de Cultuurpactwet ontkracht zou worden. Op voorstel van kamerlid Frans Grootjans werd de tekst van het Cultuurpact volledig opgenomen in bijlage van het Kamerverslag (document 633/2 van 27 januari 1973) welke publikatie niet alleen aan deze belangrijke tekst de nodige openbaarheid verleent voor het heden en voor de toekomst maar hem bovendien ook meer officieel maakt.

De heer Chabert, toenmalig Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, verklaarde tijdens de bespreking van het Cultuurpactdecreet op de vergadering van 16 oktober 1973 van de Nederlandse Cultuurraad: „de huidige regering zag bij haar tot stand komen het afsluiten van het Cultuurpact en de bekrachtiging ervan door wet en decreet als een belangrijk onderdeel van haar politiek”.

Toch kan niet worden ontkend dat er „een zeker wantrouwen” tussen de ondertekenaars van het Cultuurpact bestond. Is dit wantrouwen nog vóór de Cultuurpactwetgeving ten volle zijn uitwerking kan hebben (en hiertoe is de werking van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie een zeer onmisbaar onderdeel) dan bovengewoeld en versterkt tussen de leden van de huidige meerderheid?

Wat is er dan de verklaring voor dat de huidige Vaste Nationale Cultuurpactcommissie niet kan werken?

Kan de Minister mij dan ook meedelen:

1. wanneer de installatie van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie zal plaatsvinden en welke schikkingen hiertoe genomen zijn;
2. welke schikkingen er reeds genomen zijn om een personeelsformatie . samen te stellen ? Wanneer en hoe zal dit kader in werking treden ? Hoe is de samenstelling ;
3. welke schikkingen er reeds getroffen zijn in verband met de huisvesting van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie ?
4. hoeveel klachten er reeds ingediend zijn bij de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie? Waar en bij wie berusten deze;
5. op welk adres de klachten moeten worden gestuurd bij ontstentenis van een sekretariaatsadres van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie ?

Mevrouw de Minister, deze interpellatie was tot de Eerste Minister gericht, omdat dit probleem de hele regering en de meerderheid raakt.

Het komt ons voor dat, zoveel tijd na een plechtige schijninstallatie, het onwil zoniet onmacht is

deze Vaste Cultuurpactcommissie niet in werking te stellen. Onwil of onmacht van de regering en haar meerderheid, het is de hoogste tijd dat hierover klaarheid komt. Dat zo lang een sluitstuk van het Cultuurpact wetens en willens wordt ontkracht, terwijl wij weten dat er talrijke klachten werden ingediend, is een smet op uw regering. (*Applaus bij de Volksunie*)

De Voorzitter: Mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren ! In antwoord op de vraag van de heer Coppieters met betrekking tot de werking van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie kan ik het volgende meedelen.

Van bij de stemming van het decreet op het Cultuurpact werden onmiddellijk de schikkingen getroffen om te voorzien in het personeel van deze commissie, in uitvoering van artikel 22 van het decreet.

Er diende echter vooraf een interpretatie te worden gegeven aan de tekst van het decreet, waarin wordt vermeld dat „de commissie wordt bijgestaan door rijksambtenaren die door de regering te harer beschikking worden gesteld”.

Mijnheer Coppieters, het is zeker geen onwil — dat kon u van ons niet verwachten — ook zelfs geen onmacht, maar het is bij de administratie, de eeuwige boeman als het ware, dat bepaalde zaken tot hiertoe vertraging hebben opgelopen.

De Vaste Nationale Cultuurpactcommissie heeft na verschillende vergaderingen de voorkeur gegeven aan de aanstelling van een autonome personeelsformatie in plaats van gelegenheidsmedewerkers van de administratie, die benevens hun normale functie tevens zouden gelast worden met het secretariaat van deze commissie.

Hierdoor werd het noodzakelijk om te voorzien in een afzonderlijke formatie. Die formatie werd opgesteld in overleg met het Staatssecretariaat voor Openbaar Ambt en voor Begroting. De Ministerraad heeft het vastgelegd. Het zal onverwijld worden geofficialiseerd, waarna tot de benoeming kan worden overgegaan.

Ondertussen zijn ambtenaren van mijn departement gelast om, zo goed als mogelijk, de commissie bij te staan.

Voorlopige lokalen zijn ter beschikking gesteld in het gebouw van het Paleis voor Congressen; andere lokalen die op dit ogenblik gehuurd worden door het Ministerie van Nederlandse Cultuur zullen voor het secretariaat ingericht worden.

De klachten kunnen steeds worden gestuurd naar de Voorzitter van de Commissie.

Om zeer duidelijk op de vijf door de heer Cop-

pieters gestelde vragen te antwoorden, wil ik herhalen :

Ten eerste, de installatie van de Commissie heeft reeds plaats gehad tijdens een plechtigheid in het Paleis van de Dynastie. De Commissie heeft trouwens reeds verschillende malen vergaderingen gehouden. Het was niet een pure officiële plechtigheid, vermits de Commissie daarna is bijeengekomen en herhaaldelijk beslissingen heeft genomen.

Ten tweede, de Ministerraad heeft de formatie vastgesteld. Zoals ik reeds zegde, zal de administratieve procedure enige tijd vergen, maar ondertussen zullen contractuele ambtenaren worden aangesteld: 4 langs beide kanten, want ik herhaal dat het hier om een nationale aangelegenheid gaat die onder de voogdij staat van de beide Ministers van Cultuur. Er zullen dus 4 Nederlandstalige en 4 Franstalige personeelsleden worden aangesteld.

Ten derde, een door het departement van Nederlandse Cultuur gehuurd gebouw is gereserveerd en wordt in orde gesteld.

Ten vierde, formele klachten zijn niet ingediend. Toch zijn op ons kabinet en elders een tiental klachten gesignaleerd.

In verband met het adres of de persoon tot wie de klachten kunnen worden gericht, stel ik voor deze tot de Voorzitter van de Cultuurpactcommissie te richten. (*Applaus bij de leden van de meerderheidspartijen*)

De Voorzitter: De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, Dames en Heren ! Het decreet betreffende het Cultuurpact draagt de datum 28 januari 1974. Dat is bijna twee jaar geleden. De wet op het Cultuurpact werd in het Staatsblad gepubliceerd in oktober 1973. Sedert de afkondiging van wet en decreet zijn dus reeds twee jaar verstreken.

Wanneer de Minister nu komt, verklaren dat maatregelen worden getroffen of dat de afhandeling van bepaalde zaken nog enige tijd zal vergen, dienen wij toch te erkennen dat de opeenvolgende Ministers van Nederlandse Cultuur, die niet toevallig allemaal tot dezelfde ideologie behoren, zich slechts weinig hebben ingespannen voor de snelle inwerkingstelling van de Nationale Cultuurpactcommissie.

Men hoeft hier niet te komen vertellen dat het twee jaar moet duren om een nieuw orgaan, waarin bij decreet en bij wet werd voorzien, te laten functioneren en dat het, nadat dit orgaan werd geïnstalleerd, één jaar moet duren om het van

tijdelijk personeel te voorzien. Men is dus ter zake duidelijk in gebreke gebleven.

Mevrouw de Minister, in uw antwoord is er iets dat mij nogal verbaast, **met** name daar waar u naar de administratie verwijst. U zegt dat het niet ligt bij de Minister of bij de regering maar dat het aan administratieve moeilijkheden en **geploegenheden** te wijten is (*Ontkennend gebaar van de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse aangelegenheden*). U ontkent dit? Dan moet ik u vragen **daarover** het stenografisch verslag te willen raadplegen. Ter zake verwijs ik naar de collega's die hier aanwezig zijn. Iedereen heeft het zo gehoord. Inderdaad, de administratie wordt door het parlement via de regering aangesproken. De administratie kan zich niet verantwoorden. Het is de regering die de leiding van de administratie heeft.

Mevrouw N. Maes: Ook als men het al eens anders beweert.

De heer J. Van Elewyck: Natuurlijk. Het is de regering die verantwoording moet afleggen over hetgeen de administratie doet of niet doet, naar de instructies van hen die de regering vormen. Als de leden van de regering menen dat dit niet meer het geval is en dat zij door de administratie niet worden gevolgd, dan is er maar één weg, met name de ontslagbrief. Dat is duidelijk, want de regering is verantwoordelijk voor haar eigen daden en voor deze van de door haar al dan niet geleide administratie.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden : Ik heb niet gezegd dat de administratie schuldig is maar wel dat het te wijten is aan de administratieve geploegenheden die een bepaalde tijd in beslag nemen en die dikwijls meer tijd vergen dan het ons lief is. Ik beweer niet dat een bepaalde administratie fout is maar wel dat de laattijdigheid het gevolg is van heersende regels en gebruiken die het soms moeilijk maken snel te vorderen met het installeren van **personeelskernen**. Dat is alles.

De heer J. Van Elewyck: In het begin van uw uiteenzetting hebt u gezegd dat u er als Minister niet tegen bent, maar dat het de administratie, de eeuwige boeman is. Dat zijn de woorden die u hebt gebruikt. Ik heb ze genoteerd.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden : Niet een bepaalde administratie.

De heer J. Van Elewyck: Mevrouw de Minister, wanneer u spreekt over bepaalde geploegenheden en gebruiken die zich hebben gevestigd, dan

moet ik u zeggen dat die geploegenheden en gebruiken inzake de Nederlandse Cultuur steeds werden gevestigd onder C.V.P.-ministers. Trouwens de Nederlandse Cultuur heeft nooit andere Ministers gekend, dus ligt, volgens mij, de politieke verantwoordelijkheid bij de regering. Indien u meent dat het niet zo is, mag ik u dan vragen mij te zeggen, waar ze dan wel ligt? Moeten wij misschien in de ene of andere administratie een deur openen, een vinger opsteken en zeggen dat wij haar moeten aanspreken over bepaalde geploegenheden en gebruiken? Bepaalde geploegenheden en gebruiken van de administratie worden door de regering opgelegd of gedoogd. De verantwoordelijkheid ligt duidelijk bij de regering. (*Applaus bij de leden van de oppositie*)

De Voorzitter : De heer Coppieters heeft het woord.

De heer M. Coppieters (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte Collega's, het is duidelijk dat de heer Van Elewyck in zijn antwoord fundamenteel gelijk heeft. Nochtans zou ik er iets willen aan toevoegen.

Opzettelijk heb ik niet herinnerd aan de kruisweg in verband met de benoemingen van de vaste en de plaatsvervangende leden. Maar ik zou mevrouw de Minister en de gehele regering erop willen wijzen dat wij sindsdien veel verder staan, dat ondertussen decreten hetzij goedgekeurd werden, hetzij op het getouw staan daar waar het Cultuurpact meer en meer moet worden toegepast inzake het vormingswerk, de gemeentelijke culturele raden enz. . .

Het is duidelijk dat, hoe verder wij de weg van dergelijke decreten opgaan — en wij verheugen ons daarover hoewel wij het gebrek aan pluralistisch karakter van sommige decreten betreuren — des te meer de Cultuurpactwet operationeel moet kunnen zijn. Met de tekst zelf kunnen wij niets doen en voor de toepassing hebben wij een hoger gerechtshof nodig.

Dit is geen stelling van de oppositie alleen; wij moeten allen betreuren dat, hoewel decreten in zeer delikate materies worden getroffen, wij niet beschikken over het geëigend orgaan voor het behandelen van de klachten. Het is onaanvaardbaar.

Indien de suggestie die ik heb gedaan kan worden aanvaard, dan mag ik verwachten dat dit gebrek binnen de kortst mogelijke tijd zal worden goedge maakt. (*Applaus bij de oppositie*)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening

De Voorzitter: Dames en Heren, vanwege de heer De Beul C.S. heb ik een voorstel van reso-

lutie ontvangen en overeenkomstig artikel 45 van het Reglement van Orde moet ik daarvan kennis geven aan de Raad alvorens het incident voor gesloten te verklaren.

De tekst van het voorstel van resolutie luidt als volgt :

„De Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap

— gehoord de vraag om uitleg van de heer M. Coppeters tot de Eerste Minister over de installatie, de werkingsmogelijkheden en de werking van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie en het antwoord van de Minister van Nederlandse Cultuur daarop ;

— 1. betreurt dat de bij deze commissie ingediende klachten niet kunnen worden behandeld en dat de betrokken personen en verenigingen hun klachten nog langer in beraad moeten houden ondanks de rechtszekerheid die de wet hun toekent,

— 2. verzoekt de regering de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie onverwijld een statuut en werkmiddelen te verlenen, die in overeenstemming zijn met het nodige aanzien en de efficiëntie die deze commissie dient te hebben.”
Kan de Raad akkoord gaan om dit voorstel van resolutie ter behandeling naar de bevoegde commissie te verzenden ?

De heer J. Van Elewyck: Het voorstel van resolutie kan ook in openbare vergadering worden behandeld.

De Voorzitter: Artikel 45 van het Reglement van Orde bepaalt onder meer dat de Raad het voorstel van resolutie onmiddellijk behandelt tenzij hij besluit de teksten te verzenden naar de bevoegde commissie.

De heer J. Van Elewyck: Mijnheer de Voorzitter, bij toepassing van artikel 45,2, vraag ik formeel de behandeling van het voorstel van resolutie.

De Voorzitter: De Raad moet daarover beslissen, mijnheer Van Elewyck, en als Voorzitter stel ik voor het voorstel van resolutie naar de commissie te verzenden.

De heer M. Vandewiele: Mijnheer de Voorzitter, ik ben verrast door het voorstel van collega Van Elewyck. Er zou een afspraak zijn gemaakt in het Bureau van de Cultuurraad, volgens welke de ontwerp teksten van resoluties tijdig aan de leden zouden worden rondgedeeld. Ik durf vragen dat men zich aan deze afspraak zou houden en niet trachten de indruk te verwekken een voorstel van resolutie, waarin waardevolle zaken staan en dat een bespreking verdient, door de Cultuurraad te willen jagen.

Indien de leden van de Cultuurraad vooraf ken-

nis hadden gekregen van de tekst van het voorstel van resolutie, dan zouden zij zeker aanwezig zijn gebleven. Ik doe een beroep op de fair-play van de indieners van het voorstel van resolutie.

De heer J. Van Elewyck: De Voorzitter kan over de wijze van behandeling laten stemmen.

De Voorzitter: Er zijn alleszins geen naamstemmingen meer na 17 uur, tenzij dit op de uitnodiging voor de vergadering wordt vermeld, zodanig dat het voorstel van resolutie in geen geval vandaag kan worden afgehandeld.

Mevrouw N. Maes: Mijnheer de Voorzitter, ik noteer de positieve interventie van de heer Vandewiele, die uitdrukkelijk heeft gezegd dat er in het voorstel van resolutie „waardevolle zaken staan” en dat „de tekst een bespreking verdient”.

Nu moet men op ons geen beroep doen achteraf om begrip te hebben voor de situatie van de vergadering hier waarbij om halfzes nauwelijks nog iemand van de meerderheid in deze zaal te bespeuren valt om daarna dit voorstel van resolutie eenparig te verwerpen.

Wanneer hier op de banken van de meerderheid gevraagd wordt om begrip omwille van de waardevolle inhoud van dit voorstel van resolutie, dan durven wij hopen dat, bij de behandeling in openbare zitting, bij een volgende gelegenheid, deze meerderheid haar positieve ingesteldheid ook tot uiting zal brengen.

De Voorzitter: De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck: Mijnheer de Voorzitter, nummers 2 en 3 van artikel 45 zijn zeer duidelijk. Een verzending naar de commissie betekent, ik wil daar de aandacht van alle collega's op vestigen, een begrafenis eerste klasse, want aan de agenda van deze commissie staan momenteel reeds vele teksten. U zult mij antwoorden dat een voorstel van resolutie voorrang heeft, maar wat ook voorrang heeft, zijn de begrotingen, en u hebt daarstraks de begroting naar de commissies verzonden. Ik herhaal het, een verzending naar de commissie betekent een begrafenis eerste klasse.

De Voorzitter: Ik meen dat men in de Commissie voor het Reglement niet spreekt over de begroting.

De heer J. Van Elewyck: Mijnheer de Voorzitter, ik heb een bemiddelingsvoorstel. Als de meerderheid — meerderheid die hier nu geen meerderheid meer is — op dit ogenblik vraagt om dit voorstel van resolutie nu niet te behandelen, zouden wij de Voorzitter kunnen verzoeken het Reglement van Orde toe te passen en dit voorstel van reso-

lutie bij voorrang op de dagorde van de eerstvolgende openbare vergadering van deze Raad te plaats, het te behandelen en erover te stemmen. Dat kunnen wij aanvaarden als zijnde een onmiddellijke behandeling conform het Reglement van Orde. Reglement dat door de hele Raad is aanvaard. Ik meen dat wij op die wijze ook tegemoetkomen aan het gebrek aan mankracht van de meerderheid, wat wij hier toch eveneens willen ondersteunen.

De Voorzitter: Mijnheer Van Elewyck, dat kan wel, maar ik geloof dat het Bureau de werkzaamheden regelt en de agenda bepaalt. In de gegeven omstandigheden acht ik het dan ook verkieslijk dat het Bureau zich daarover eerst uitspreekt.

De heer M. Coppieters : Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij aan bij het voorstel dat het incident niet zou gesloten worden en onze tekst voorwerp blijft van verdere bespreking bij de eerstvolgende openbare vergadering.

De Voorzitter: Ik meen dat die twee zaken los van elkaar staan. Ik geloof evenwel dat mijn voorstel dat erin bestaat het voorstel van resolutie aan het Bureau voor te leggen, aangezien het Bureau de werkzaamheden regelt en de agenda bepaalt, iedereen voldoening kan schenken. De heer Van Ooteghem heeft het woord.

De heer O. Van Ooteghem: Mijnheer de Voorzitter, zo krijgt de heer Vandewiele de mogelijkheid het voorstel van resolutie mede te ondertekenen. *(Gelach)*

De Voorzitter: De heer van Waterschoot heeft het woord.

De heer J. van Waterschoot : Ik ga graag akkoord met uw voorstel op voorwaarde dat aan het Bureau wordt medegedeeld wat gij deze namiddag hebt gezegd.

De Voorzitter : Gaat de Raad akkoord met mijn voorstel tot overlegging aan het Bureau ? *(Instemming)*

Het incident is gesloten.

VRAAG OM UITLEG van de heer W. Kuijpers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden en de Staatssecretaris voor Streekeconomie en voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting over de dreigende inbouwing van de abdij van Vlierbeek te Kessel-Lo en de bescherming van de monumenten- en landschappenring rond Leuven

De Voorzitter: Dames en Heren, aan de orde is de vraag om uitleg van de heer W. Kuijpers tot

de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden en de Staatssecretaris voor Streekeconomie en voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting over de dreigende inbouwing van de abdij van Vlierbeek te Kessel-Lo en de bescherming van de monumenten- en landschappenring rond Leuven. De heer Kuijpers heeft het woord.

De heer W. Kuijpers (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte Vergadering, de abdij van Vlierbeek te Kessel-Lo werd in 1127 gesticht door de Benediktijnen van Affligem. Tijdens de Franse Revolutie werd de abdijsamenleving uitgedreven en geraakten de gebouwen in verval. Nochtans bleef een indrukwekkende abdijkerk, het abtskwartier, de Noorder- en Westervoort en verschillende aanhorigheden goed bewaard.

Dit gebouwencomplex rijst harmonisch op uit een landerijenvlakte waarmee het één landschappelijk geheel vormt. Samen met de daarbij horende boerderij en het nog in te richten provinciaal domein kan het — naast het architecturaal — landschappelijke en parochiale functie — een eigen rol in het groot-Leuvense vervullen: vormingshoeve, streekmuseum (met getuigenheuvels in de buurt, onder andere de Kesselberg) ontmoetingscentrum voor de grote gemeenten in de omtrek enz.

U begrijpt wel dat de Brabantse en Kempense abdijen niet weggedacht kunnen worden uit hun omringend landschap; denken we maar even aan Park-Heverlee, Averbode, Tongerlo enz.

De Vlierbeekabdij is gelegen in een gebied dat onder de toepassing valt van het B.P.A. „Kerkhof en omgeving”, vastgelegd bij het koninklijk besluit van 20 maart 1968. Op kracht van dat koninklijk besluit werd op 5 september 1974 aan het Seminarie van Mechelen, eigenaar van betrokken gronden, een verkavelingsvergunning afgegeven. Op 17 juli 1969 werd een koninklijk besluit uitgevaardigd waarbij beslist wordt het genoemde B.P.A. te wijzigen met het oog op de aanleg van een sociale woonwijk van Interleuven en de gemeentelijke bouwmaatschappij Heuvelhof. Slechts op 14 februari 1974, dus enkele maanden vóór het verlenen van de verkavelingsvergunning, besliste de gemeenteraad een ontwerper aan te duiden (Mens en Ruimte), om het koninklijk besluit van 1969 uit te voeren. Op 14 maart 1975 werd het openbaar onderzoek geopend voor de wijziging van het B.P.A. „Kerkhof”. Het onderzoek werd afgesloten op 18 april 1975. Er werden verschillende bezwaarschriften ingediend, die alle de bescherming van de abdij beoogden : twee bezwaarschriften verzetten zich tegen het B.P.A. en wensen het gebied als landbouwgebied te bewaren. Een ander bezwaarschrift stelt voor dat de zones non aedificandi, ongeveer 3 ha opgenomen

in het ontwerp-B.P.A., verplaatst worden naar de hoek Molenstraat-Kortrijkstraat, waardoor het open uitzicht op de abdijkerk gevrijwaard blijft. Aan de hand van schetsen en een topografische studie van het gebied werd aangetoond dat de huidige planologische aanleg in strijd is met de goede uitbouw van het gebied. De bezwaarschriften werden overgezonden aan Stedebouw, aan de Rijksdienst voor Monumenten en Landschappen en aan de ontwerper.

Intussen — en dat is toch zeer eigenaardig — werden de kavels openbaar verkocht, neemt het schepencollege beslissingen inzake de aanleg van rioleringen enz. Er dienen zeer dringend maatregelen te worden genomen voor de bescherming van de abdij.

Het is daarom dat ik deze vraag reeds had willen behandeld zien tijdens de openbare zitting van 16 december 1975. Bij gebrek aan tijd werd zij naar deze zitting verwezen. Zij dreigt nu zowel ten zuiden als ten noord-westen ingesloten te worden. Anderzijds werd onze stelling vroeger op een andere wijze bijgetreden door de Staatssecretaris voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting. In antwoord op een parlementaire vraag van senator R. Vandezande daterend 11 oktober 1974 verklaarde staatssecretaris Dhoore dat de vestiging van een steenkapperij in dit gebied niet verantwoord was.

Welnu, mevrouw de Minister, wij menen geen lange bewijsvoering te moeten voorleggen enkele dagen na het Jaar van Monumenten en Landschappen om aan te tonen dat men de patrimoniumgordel rond de Leuvense agglomeratie niet verder mag verminken onder andere door insluitende wijken. Men dient niet te schermen met het begrip „sociale woonwijk”; het ene sluit het andere niet uit ! Integendeel.

Wij pleiten dan ook in bijkomende orde voor een speciaal beschermingsstatuut van de volgende domeinen. Ik ben blij dat wij in deze vergadering nog met een aantal Leuvenaars aanwezig zijn om deze opsomming te kunnen appreciëren.

Wij denken vooreerst aan de Mechelse Poort: de Abdij van Keizersberg. Rond de Brusselse Poort zien wij het domein van de Priesters van het H.-Hart, de Heksentoren, de enige overgebleven Tolhuizen, het domein van de Broeders van de Christelijke Scholen en het domein van de Celbroeders, nu het Seminarie en het Lemmensinstituut geworden. Aan de Tervuurse Poort zijn er de Priorijdomeinen van Groenveld en Terbank. Verder kennen we het enig mooie natuurdeel van de Dijlevallei rond het sportinstituut en het Kasteel van Arenberg met het merkwaardig arboretum van de hertogen van Arenberg. Aan de Parkpoort zijn er de terreinen rond het pompstation aan de Broekstraat te Heverlee en de tuin rond het klooster van de Paters van het H.-Hart en natuurlijk de Parkabdij. Ik wil hierbij wijzen

op de te beperkte bescherming van de Parkabdij. Aan de Tiense Poort — en daarover hebben wij reeds vragen gesteld in deze raad — het Michotdomein, een hele rij particuliere domeinen langsheen de Tiensesteenweg en niet in het minst het zeer mooie domein Hottat. Aan de Diestse Poort — en dan is de kring rond Leuven gesloten — vinden we het Heuvelhof en de mooie, landschappelijke ruimte tussen de Molenbeek en de Pinkstermolen, waarin de Vlierbeekabdij de kern vormt. Verderop sluit de Sprengel met het Kasteel van Linden er op aan.

Mevrouw de Minister, ik merkte onlangs bij een bezoek dat hier reeds reliëfwijzigingen doorgevoerd werden. Vandaar dat ik onder meer door dit detail — deze vraag gericht heb tot de Staatssecretaris voor Streekeconomie, Huisvesting en Ruimtelijke Ordening.

Het behoud van deze gordel rond Leuven is absoluut noodzakelijk. Ik zou over deze opsomming niet te lichtzinnig heenstappen. Wij hebben bij de uitgroei van andere steden vastgesteld hoe de natuur- en monumentengordel geschaad werd. We veronderstellen dat dit nu zeker zal gebeuren bij de samenvoeging van de gemeenten. De oprichting van de provincie Vlaams Brabant zal bepaalde opdrachten geven aan Leuven-hoofdstad. Een reden te meer om Groot-Leuven leefbaar en aantrekkelijk te houden. Anderzijds zien we hoe via de lintbebouwing langs de Brusselsesteenweg beide agglomeraties verbonden geraken ! Er is absoluut een zeer strenge, ruimtelijke ordening noodzakelijk.

1. Graag vernam ik dan ook voor ieder vermeld deel of de bescherming overwogen zal worden op landschappelijk en/of monumentaal vlak.

2. — Wat zal speciaal voor het Vlierbeekabdijgebied worden ondernomen, in de geest van het vermelde ?

— Welke waren de antwoorden van Stedebouw en de Rijksdienst voor Monumenten en Landschappen op de verschillende bezwaarschriften ter aanleiding van de B.P.A.-wijziging „Kerkhof en omgeving”.

— Vinden de betrokken Minister en Staatssecretaris niet dat het inspraakrecht van de bevolking met de voeten wordt getreden als de kaververkoop reeds begonnen wordt voor de definitieve verwerping van de bezwaarschriften ?

— Werd de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen geraadpleegd ? Zo ja, wanneer? Welke was haar advies ?

De Voorzitter : De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangele-

genheden (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, geachte Heren ! Vooraf wens ik te preciseren dat het departement van Cultuur in toepassing van de wet van 7 augustus 1931, gewijzigd door het decreet van 13 juli 1972 op het behoud van monumenten en landschappen bevoegd is betreffende de door het geachte lid vermelde problemen. Anderzijds werd bij het opstellen van het ontwerp-gewestplan Leuven, dat bij Ministerieel besluit door mijn collega, de heer Staatssecretaris voor Stedebouw en Ruimtelijke Ordening, werd goedgekeurd op 29 maart 1974, de nodige aandacht besteed aan de bestaande monumenten en landschappen rond het Leuvense, rekening houdende met de huidige functie en de bepalingen van het koninklijk besluit daterend 22 december 1972.

Op de concrete vragen kan ik het volgende antwoorden.

Vraag 1

1. Mechelse Poort te Leuven:

Een voorstel tot bescherming is in voorbereiding en zal begin 1976 voor advies aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen worden voorgelegd.

Het gewestplan bestemt de abdij met omliggend park als parkgebied met culturele, historische en esthetische waarde.

2. Brusselse Poort:

Een voorstel is in voorbereiding om de **Heksentoren** en de tolhuizen te laten beschermen en erkennen als monument, ondanks de verminking door ring en viadukt.

Voor de priesters van het H.-Hart, Broeders Christelijke Scholen en Cellebroeders is de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg nog bezig met zijn onderzoek naar de vraag of de voormelde gebouwen en ensembles van voldoende belang zijn om hun bescherming na te streven.

Op het gewestplan werden de Heksentoren, Tolhuizen en Broeders van de Christelijke Scholen aangeduid als gebied voor gemeenschapsvoorzieningen.

3. Tervuurse Poort:

— Groeneveld: Hiervoor zal door de R.M.L. een onderzoek ter plaatse worden ingesteld.

— Terbank-Priorijentuinen : Het onderzoek van de R.M.L. wees uit dat de priorij wettelijke bescherming verdient. Een concreet voorstel is in voorbereiding.

4. Dijlevallei :

Het arboretum, het sportinstituut en het kasteel van **Arenberg** in de Dijlevallei werden aangeduid in een zone van gemeenschapsvoorzieningen.

5. Parkpoort :

De R.M.L. is van oordeel dat de thans bestaande bescherming van de abdij van 't Park te beperkt is.

Een concreet voorstel tot uitbreiding van de bescherming zal uitgewerkt worden.

Op het gewestplan is dit opgenomen in het parkgebied.

6. Tiense Poort:

De R.M.L. onderzoekt de mogelijkheid tot bescherming van enkele privé-domeinen langs de Tiense steenweg.

Voor het park Michotte is een klasseringsvoorstel uitgewerkt. Vooraleer de procedure tot klassering wordt ingesteld dient duidelijk vastgesteld of op basis van toezeggingen en vergunningen van de diensten van of door de Staatssecretaris voor ruimtelijke ordening een eis tot schadevergoeding zou kunnen ontstaan.

7. Diestse Poort:

— Heuvelhof: een beschermingsvoorstel is uitgewerkt door de R.M.L. Begin 1976 wordt dit voor advies aan de K.C.M.L. voorgelegd.

— Gebied tussen Molenbeek en Pinkstermolen: dit gebied maakt deel uit van de omgeving van de abdij van Vlierbeek waarover de tweede vraag handelt.

De tweede vraag betreft het Vlierbeekabdijgebied.

Ten eerste betreffende het abdijgebied is een voorstel tot uitbreiding van de beschermingszone in uitvoering. Het betreft het gebied ten noorden van de abdij. De kadastrale gegevens en de eigendomsbewijzen zijn in het bezit van de Rijksdienst voor Monumenten en Landschappen. De adresverificatie dient nog te worden uitgevoerd. Ten tweede wat betreft het bijzonder plan van aanleg kerkhof en omgeving, werden door de provincie de gronden gelegen ten Noorden van de Kortrijkstraat aangekocht ten einde insluiting van de abdij door bebouwing te beletten. Het gevaar tot insluiting was reëel gelet op de beschikkingen van het bijzonder plan van aanleg, tweede deel van maart 1968. De procedure tot wijziging van dat bijzonder plan van aanleg is momenteel lopende nadat een definitief standpunt vanwege het bestuur van Stedebouw voorlopig niet bekend is.

De verkavelingsvergunning van 5 september 1974 aan het Seminarie van Mechelen was rechtsgeldig gelet op de bepalingen van het arrest van de Raad van State nr 10.453 daterend 18 februari 1964 inzake Fontaine en Lemarc tegen de gemeente Deurne, dit **wil** zeggen dat geen bezwaar bestaat tegen het afleveren van een vergunning conform de bepalingen van het bijzonder plan van Aanleg voor zover de wijziging niet terugslaat op het betrokken perceel.

De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen werd geraadpleegd in de vergadering van 24 april 1975.

De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen was van oordeel dat het **woonuitbreidingsgebied** diende beperkt te blijven tot een

strook van maximum 200 meter breedte langs de Diestse steenweg.
Ik meen hiermede op alle vragen te hebben geantwoord.

De Voorzitter : De heer Kuijpers heeft het woord.

De heer W. Kuijpers (*op de tribune*): Mijnher de Voorzitter, mevrouw de Minister! Het spijt mij dat ik met de laatste vriendelijke zin van mevrouw de Minister geen vrede kan en mag nemen.

Mevrouw de Minister, u hebt inderdaad niet op alle vragen geantwoord. Ik wil uw antwoorden even systematisch overlopen. U zegt dat uw ministerie bevoegd is voor het behoud van monumenten en landschappen. Impliciet betekent dit dat de vraag alleen aan u moest worden gesteld. Dit is niet zo.

De heer J. Henckens: Gij doet de Minister van alles zeggen wat zij niet heeft gezegd.

De heer W. Kuijpers : De Minister zegt vooraf te willen preciseren dat het departement van Cultuur bevoegd is betreffende de door mij aangehaalde problemen en dat de heer Staatssecretaris voor Streekeconomie en voor Ruimtelijke Ordening in de gewestplannen de nodige aandacht heeft besteed aan de bestaande monumenten en landschappen rond het Leuvense.

Wanneer ik die mening zou delen dan zou ik beiden interpellieren. De Staatssecretaris voor Huisvesting en Ruimtelijke Ordening is ook verantwoordelijk. De gewestplannen als „schild” of verontschuldiging gebruiken is onjuist. Zij hebben nog geen kracht van wet en zijn bovendien alles behalve volmaakt opgesteld.

De 3 gewestplannen voor het arrondissement Leuven zijn heel verschillend opgesteld door planbureaus. Slechts een voorbeeld dat van belang is voor het Vlierbeekgebied.

Voor het Leuvense werd geen enkel landbouwgebied in het gewestplan beschermd. Dat is een eerste grote fundamentele fout. Landbouw houdt dadelijk verband met landschappelijke waarde.

Mevrouw de Minister, ik twijfel er dus aan dat de bescherming van de landschappen zo goed beschermd is door de gewestplannen.

Bovendien ontworpen sommige bijzondere plannen van aanleg de gewestplannen, mevrouw de Minister.

U zegt dat de Heksentoren, de Tolhuizen en de Broeders van de Christelijke scholen als gemeenschapsvoorzieningen op het gewestplan werden aangeduid. Dit is geen antwoord op mijn vraag. Dit zijn geen nieuwe gegevens. Dat is trouwens precies wat ik aanval. De term „gemeenschapsvoorzieningen” laat in principe alles toe. Vooral als u rekening houdt met wat door grote bedrij-

ven zoals de Boerenbond bij voorbeeld en door de Universiteit Leuven op monumentaal vlak wordt verknoeid.

In punt 4 antwoordt u dat het Arboretum, het Sportinstituut en het park van het kasteel Arenberg in de Dijlevallei zich bevinden in een zone voor gemeenschapsvoorzieningen. Ook dit antwoord kon ik reeds aflezen uit de ontwerp-gewestplannen, Mevrouw de Minister, u verbleef lang genoeg in Leuven om te weten dat het Arboretum van het park van Arenberg uniek is.

Meer dan 800 verschillende boom- en plantensoorten groeien er. U mag het mij dan ook niet kwalijk nemen dat ik met dit deel van uw antwoord geen vrede kan nemen.

Ik heb u een zeer duidelijke vraag gesteld over de Sprengel en over het Kasteel van Linden dat grenst aan de Leuvense agglomeratie. U hebt deze vraag helemaal niet beantwoord. Ik zal per brief op dit aspect terugkeren.

Op mijn tweede vraag, in verband met het gebied van de Abdij van Vlierbeek, antwoordt u een beetje naast de kwestie: „door de provincie werden de gronden gelegen ten noorden van de Kortrijkstraat aangekocht ten einde insluiting van de abdij door bebouwing te beletten”.

De windroos telt meer windstreken. Langs de zuidkant en langs het noordwesten wordt dit landschappelijk geheel bedreigd.

De insluiting langs het noorden wordt bovendien enkel vermeden omdat een provinciaal domein zijn zone voor passieve recreatie daar heeft gepland. Zelfs dat biedt echter geen volledige bescherming.

U moet de Abdij van Vlierbeek zien opstijgen uit de vlakte van landerijen. Zoals het geboortehuis van Stijn Streuvels niet kan worden losgemaakt van de Vlaamse Ardennen, heb ik ook gepleit voor het behoud van de omgeving van het geboortehuis van Ernest Claes. Welnu, de kerk, het abtswartier en de andere gebouwen van de abdij beschermen zonder maatregelen te nemen voor het landschap rondom, doet mij denken aan de vroegere beschermingswijze van de Commissie voor Monumenten en Landschappen waarvan de leden met geleerde gezichten in Leuven rondliepen en alleen het ingangsportiek van een gebouw beschermden terwijl het dak reeds aan het inzakken was. Hier gebeurt iets gelijkaardig met de abdij van Vlierbeek. Tevens wil ik u erop wijzen dat de landerijen tot de beste landbouwgrond van de streek behoren.

Mevrouw de Minister, ik wou toch dat u mij de volgende zin uit uw antwoord op de tweede vraag zou verklaren : „De procedure tot wijziging van dat B.P.A. is momenteel lopende nadat een definitief standpunt vanwege het Bestuur van Stedebouw voorlopig niet bekend is”.

De heer W. Jorissen: Dat is administratieve taak.

De heer W. Kuijpers: Ik begrijp dit niet. Wil de Minister hiermee zeggen dat het bestuur van Stedebouw nog geen uitspraak heeft gedaan over de bezwaarschriften die tegen het ontwerp B.P.A. werden ingediend tijdens het openbaar onderzoek?

Ook tegen het ontwerp van gewestplan dat de zuidelijke kant van de Vlierbeek-zone tot uitbreidingszone bestemd werden principiële bezwaren ingediend. Zal de Staatssecretaris voor Streekeconomie bij de behandeling van het B.P.A. ook met die bezwaren rekening houden. Ik herhaal dat ik ook in die zin mijn vraag heb gericht aan de heer Dhoore.

In verband met de tweede alinea waar men verwijst naar het arrest Fonteyne en Lemarc wens ik op te merken dat op grond van het aangehaalde arrest van de Raad van State de rechtsgeldigheid van de verkavelingsvergunning van 5 september 1974 dient te worden betwist. De wijziging van het B.P.A. heeft betrekking op het perceel waarover op grond van het Algemeen Plan van Aanleg aan het seminarie van Mechelen de verkavelingsvergunning werd verleend. Het B.P.A. van 1968 slaat op de zone gelegen tussen de Molenstraat en de Jan Davidstraat. Het ter wijziging voorgelegde B.P.A. slaat op de zone Molenstraat 't Vlukkan, namelijk de helft van de oppervlakte van het door het B.P.A. 68 bestreken terrein. De verkavelingsvergunning slaat op percelen gelegen in de eerste helft, hoek Molenstraat-Kortrijksestraat. Voor die kavels werd een nieuw wegpatroon ontworpen en werd een nieuwe vorm van bebouwing bepaald. Bovendien werd het gebied bestemd voor openbare voorzieningen vergroot.

Met dat arrest kan u mijn bezwaren niet weerleggen, mevrouw.

Volgens de laatste alinea werd de Koninklijke Commissie geraadpleegd. Die moet advies verstrekken aan stedebouw. Graag zou ik ook de reactie van stedebouw vernemen over het advies van de Koninklijke Commissie voor monumenten en landschappen. Zal Stedebouw er mee rekening houden?

Mevrouw de Minister, het spijt me dat ik geen genoegen kan nemen met uw antwoord. Ik zou op mijn concrete vragen vandaag toch nog een antwoord willen ontvangen. (*Applaus bij de banken van de Volksumie*).

De Voorzitter : De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden: Wat betreft de problemen rond ruimtelijke Ordening is het duidelijk dat wij bij de opstelling van het ministerieel besluit besprekingen

hebben gevoerd en dat de Staatssecretaris rekening heeft gehouden met de verschillende problemen in verband met monumenten- en landschapszorg.

Als wij de zaak bekijken van het standpunt landschapszorg weet u met welke moeilijkheden wij dienaangaande worden geconfronteerd. Wanneer wij bepaalde beschermingen willen invoeren, worden wij, in tegenstelling met wat monumentenzorg betreft, en vooral wanneer het over een groter gebied gaat bij landschapsbescherming met grote moeilijkheden geconfronteerd zodat wij niet zo snel kunnen vooruitgaan. U heeft opgemerkt dat het niet volstaat dat een gebied voor gemeenschapsuitrustingen is bestemd opdat het ook beschermd zou zijn. Dit is evident. Er bestaat echter ook geen volkomen tegenstelling tussen de termen voor „gemeenschapsvoorzieningen” bestemd, en een bescherming. Wel integendeel.

In verband met uw detailbrieven wens ik op te merken dat die administratieve zin waarvan u gewag heeft gemaakt en die misschien enigszins onbegrijpelijk voorkomt, moet worden verstaan in de zin zoals u dat heeft voorgesteld.

De zin was blijkbaar niet zo onverststaanbaar, vermits u er onmiddellijk de draagwijdte hebt van begrepen.

U hebt ook gesproken over het arrest van de Raad van State over Fonteyne en Lemarc. Wanneer U goochelt met straat- en plaatsnamen, zult u wel begrijpen dat ik die aangelegenheid eerst eens wens na te gaan om daar dan een zinnig antwoord op te kunnen geven. (*Applaus rechts*)

De heer W. Kuijpers: Mijnheer de Voorzitter, ik wens toch nog een opmerking te maken naar aanleiding van wat mevrouw de Minister heeft geantwoord.

De Voorzitter: Mijnheer Kuijpers, u hebt ruim de tijd gehad voor een repliek op het antwoord van de minister. Het Reglement van Orde van de Cultuurraad bepaalt dat u na het antwoord van de Minister nog tien minuten spreektijd hebt.

De heer W. Kuijpers: Mijn tien minuten antwoordtijd heb ik nog niet helemaal uitgeput. Ik kan de opmerking die ik nu nog wil formuleren kort samenvatten. (*Gelach*)

De Voorzitter : Mijnheer Kuijpers, die spreektijd hebt u ruim overschreden, maar hoe het ook zij, ik geef u nog even het woord.

De heer W. Kuijpers: Ik denk vooral aan het behoud van de Sprengel in Linden, waarvoor ik geen afdoende antwoord kreeg.

En ik wijs met nadruk op het feit dat zones voor gemeenschapsvoorzieningen in een gewestplan gevaarlijker zijn dan men wel vermoedt. Mag ik

dan ook mevrouw de Minister verzoeken hierover in contact te treden met de Staatssecretaris voor Ruimtelijke Ordening ?

De Voorzitter: Het incident is gesloten.

VRAAG OM UITLEG van de heer W. Jorissen tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de bescherming en de restauratie van bepaalde Mechelse panden en van het Mechelse Begijnhof

De Voorzitter: aan de orde is de vraag om uitleg van de heer W. Jorissen tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de bescherming en de restauratie van bepaalde Mechelse panden en van het Mechelse Begijnhof.

De heer Jorissen heeft het woord.

De heer W. Jorissen *(op de tribune)*: Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte Collega's ! Allereerst zou ik mevrouw de Minister enkele vragen willen stellen betreffende de eigenaardige afbraak- en bouwgebeurtenissen die zich afspelen in het Mechelse stadslandschap van het Begijnhof.

Jammer genoeg was op 9 september 1975 toen het koninklijk besluit verscheen dat 46 monumenten, 16 landschappen en 2 begijnhoven als beschermd erkende, Antwerpen en Leuven, het Mechels Begijnhof er nog niet bij. De beschermingsprocedure was toen nochtans reeds een jaar aan de gang want op 7 november 1974 schreef mevrouw de Minister aan een kenner van het Mechelse cultuurpatrimonium. een brief met de volgende inhoud : „Aansluitend bij mijn vorige briefwisseling kan ik u meedelen dat het hele Begijnhof werd voorgesteld om te beschermen als landschap, wat de oprichting van een autoshowroom of andere complexen uitsluit”.

Met velen hebben wij toen een zucht van verlichting geslaakt omdat verdere schending van het Begijnhof te Mechelen daardoor uitgesloten leek. Want reeds in de jaren 1950 had men het onzalige idee een stuk van de Begijnhofmuur af te breken en een stuk van het oude Begijnhofpark te bebouwen met een bezinetankstation, dat nu al een paar jaar leeg staat en in verval is.

Wij waren klaarblijkelijk te optimistisch want in augustus jongstleden, net toen de minister met vakantie was, heeft men gauw op enkele dagen opnieuw een ander stuk van de Begijnhofmuur met de grond gelijk gemaakt. Het gaat om een Begijnhofmuur uit de zeventiende eeuw.

Dat kan allemaal in dit land. Nu zou men over de esthetische waarde van zo'n muur kunnen discussiëren zoals men dat ook kan over stukken middeleeuwse muren die in andere steden staan

of zelfs over de Romeinse muur uit de tweede eeuw te Tongeren. Over de cultuurhistorische waarde ervan is zeker elke discussie uitgesloten. Het betreft een van de weinige Begijnhofmuren die rechtgebleven zijn in heel West-Europa.

Wij hebben u toen, mevrouw de Minister, daarover een schriftelijke vraag gesteld op 21 augustus jongstleden vraag nr. 155, waarop u hebt geantwoord dat u opdracht had gegeven aan de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg om ter zake een onderzoek in te stellen. Over de uitslag van dat onderzoek hebben wij tot nog toe niets vernomen en wij hopen dit thans te vernemen. Wat we wel weten, omdat wij het zien, dat is dat de geschiedenis hiermee niet ten einde is en dat op de plaats waar zeventien meter Begijnhofmuur onder de slopershamer verdween, men thans de grondvesten aan het leggen is van een gebouw dat de gewraakte autotoonzaal moet worden.

Niet alleen Mechelen-stad lijkt daartoe vergunning te hebben gegeven doch ook Stedebouw Antwerpen. Er loopt dus wat mank met de coördinatie van Stedebouw en het Ministerie van Cultuur.

Dit alles is des te verwonderlijker daar in een studie in opdracht van Stedebouw en Ruimtelijke Ordening gemaakt over Mechelen, de bescherming van deze muur wordt gevraagd. Deze studie werd dan nog door de directeur-generaal van Stedebouw Antwerpen en door het gemeentebestuur Mechelen met veel lof voorgesteld aan de pers en aan de Mechelse gemeenteraadsleden. Wat de voosheid en de valsheid van heel wat show blootlegt. Het is een nogal belachelijke historie. Maar ik zou dan toch willen weten wat ter zake de politiek is van het Ministerie van Nederlandse Cultuur. Ik wil een citaat aanhalen dat op 19 februari 1975 werd uitgesproken op een vergadering gehouden op het Kasteel te Laken ter gelegenheid van het Europees Jaar voor het Bouwkundig Erfgoed :

„Om goed te maken wat gedurende decennia is verwaarloosd en verminkt, zal het nodig zijn drastische maatregelen te treffen. Deze maatregelen zullen ongetwijfeld indruisen tegen gevestigde belangen maar de generaties na ons zullen het ons nooit vergeven indien wij deze maatregelen niet durven nemen”.

Mevrouw de Minister, ik meen dat U dit citaat kent. U hebt het zelf uitgesproken. Ik ga er volledig mee akkoord.

In dit concreet geval had ik graag, mevrouw de Minister, dat u uw eigen stelregel zou hebben toegepast, zoniet wordt elke strijd voor het behoud van waardevolle historische monumenten en landschappen hopeloos. Ik zou willen vragen of in dit geval de onteigeningsprocedure werd ingezet met als gevolg het bouwverbod ?

Ik zou tevens willen vragen, dit is de grond van

de zaak, wanneer de beschermingsprocedure van het Mechelse Begijnhof als stadslandschap zal beëindigd zijn? Daarnaast rijst ook de vraag of men ook denkt aan het herstel van het oude Begijnhofpark door het opruimen van een paar waarde-loze loodsen er een sinds jaren verlaten benzinestation. Dit wat betreft het Begijnhof.

Een andere vraag waarover wij moeten stellen betreft de lange duur van de beschermingsprocedures. Men zegt thans dat alles al vlugger gaat en dat in de toekomst het tempo nog zal versnellen. Ik stel echter vast dat, toen ik 'de bescherming vroeg van het Mechelse klooster van de Arme Klaren in de Stassartstraat, einde 1966, omdat men toen het krankzinnige idee had dit af te willen breken om er een flatgebouw op te trekken, dat op twee jaar tijd de bescherming een feit werd. Het besluit werd gepubliceerd op 11 september 1968. Toen ik de bescherming vroeg van de voorgevel van het hotel Prant te Mechelen duurde dit eveneens slechts een paar jaar. Het besluit verscheen op 27 mei 1971.

Voor andere gebouwen is de lijdensweg langer en rijst de vraag wanneer er een einde aan komt. Op 6 november 1970 vroeg het Mechelse stadsbestuur de bescherming aan van een dozijn historisch waardevolle panden: Guldenstraat 2, 8 en 9; Koornmarkt, 6 en 8; O.L.-Vrouwstraat 64; Befferstraat 33; AB-straatje 22; Katelijnestraat 20 en 23 en op het Ragheno plein de Volmolen en het Molenhuis.

Op een door mij gestelde in maart 1973 parlementaire vraag, antwoordde de toenmalige Minister van Nederlandse Cultuur dat „het volledig administratief bundel” bij de goeverneur van Antwerpen lag en dat opdracht werd gegeven aan de Rijksdienst voor Monumenten en Landschappen om tot een spoedige afhandeling te komen. Als het woordje „spoedig” thans drie jaar betekent, zullen we het Nederlandse woordenboek moeten herschrijven. Drie jaar na mijn vraag en vijf jaar na het verzoek om bescherming, weet ik niet bij welke instantie het volledig administratief bundel” thans ligt. Wel weet ik dat de bescherming nog geen feit is. Ik zou graag de reden daarvoor kennen.

Op een andere vraag, vraag nr. 154 van 21 augustus 1975, om te weten welke beschermingsprocedures op het grondgebied van Mechelen hangend waren, kreeg ik daarbij een onduidelijk antwoord. Er was geen sprake van de gebouwen zoeven aangehaald, doch wel van gebouwen gelegen in de Katelijnestraat, op de Grote Markt, in de omgeving van het Begijnhof en voor de kapel van het Scheppersinstituut. Behalve het vage Katelijnestraat, gaat het hier om andere gebouwen. Graag zou ik willen weten over welke panden het gaat, wanneer en door wie de procedure werd aangevraagd en hoever de procedure staat?

In uw antwoord, mevrouw de Minister, was er

ook sprake van het opmaken van een volledige lijst van voor bescherming in aanmerking komende gebouwen door de stedelijke diensten van Mechelen in samenwerking met de Rijksdienst. Mijn vraag luidt hier hoever men daarbij is opgeschoten?

In hetzelfde verband had ik nog een laatste vraag, eveneens over Mechelen.

Het Survey Mechels stadsgewest, gemaakt in opdracht van het Ministerie van Openbare Werken, hoofdbestuur van Stedebouw en Ruimtelijke Ordening, vraagt voor de Katelijnestraat de bescherming van 50 panden en de erkenning van 7 andere. De Katelijnestraat is de afsluitingsstraat van het Begijnhof. Twee van deze voor bescherming vooropgezette panden, nr. 33 „De Koning van Engeland” en nr. 35 „Het Gulden Hoefijzer” die onderscheidenlijk dateren van 1564 en 1608 zijn sterk verkrot en lopen gevaar voor afbraak, omdat er — hoe onmogelijk ook — in 1976 plannen schijnen te bestaan om deze straat ter plaatse te verbreden.

Als ik zeg, hoe onmogelijk ook, dan bedoel ik op het middeleeuwse plan voor stratenaanleg, waarbij de straten versmallen naargelang ze de grote Markt naderen, wat een strategische functie had, namelijk die van verdediging.

In die tijd dat in het buitenland de waardevolle stadscentra verkeersvrij worden gemaakt, zou men hier steeds meer verkeer willen organiseren! Deze waardevolle huizen, sinds jaren eigendom van de stad, staan er zelfs met gebroken ruiten zodat de regen vrij spel heeft bij verdere vernieling.

Kan de beschermingsprocedure hier niet dadelijk worden ingezet en spoedig worden afgehandeld omdat er reeds al te veel waardevols is vernietigd en om te redden wat nog te redden valt? (*Applaus op de banken van de Volksunie*)

De Voorzitter: De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, Mijne Heren, in aansluiting op mijn schriftelijk antwoord op uw vraag nr. 155 van 21 augustus 1975 en als antwoord op de eerste vraag van de heer Jorissen kan ik het volgende mededelen. Na een uitgebreid onderzoek bleek dat in mijn departement geen elementen aanwezig waren om op een wettige manier de bouw van een auto-showroom stop te zetten.

Na overleg met mijn collega van Stedebouw en Ruimtelijke Ordening werden de werken aan de autoshowroom en de afbraak van delen van de Begijnhofmuur stilgelegd op basis van een procedure-fout bij het afleveren van de bouwvergunning.

ning. Dit stilleggen gebeurde door de bevoegde diensten van Stedebouw.

Op het huidige ogenblik wordt in mijn bevoegde dienst intens en met prioriteit gewerkt aan de beschermingsprocedure van het Mechelse Begijnhof. Dit project omvat niet alleen de tuin en uiteraard ook de muur van het Begijnhof, maar eveneens belangrijke woningblokken in de nabijheid van de kerk. In hun geheel zullen zij als stadslandschap worden beschermd.

Voor zover mij bekend is worden de door de intervenant gemelde waardeloze loodsen en het benzinestation nog steeds gebruikt. Dit wordt verder onderzocht. Een eventuele onteigening of aankoop in der minne moet ook in financiële termen verdedigbaar zijn. Ik kan mij daarover op dit ogenblik niet uitspreken.

Wat de vragen 2 en 3 betreft kan ik met genoegen mededelen dat voor de stad Mechelen een zeer uitgebreid pakket van belangrijke historische en esthetische gebouwen in het laatste stadium van administratief onderzoek verkeren met het oog op een globale erkenning en bescherming als monument.

De gebouwen vermeld in vraag 2 en vraag 3 behoren tot dit arsenaal van een 130-tal gebouwen, waarvan de opsomming uiteraard te lang zou zijn.

De lijst met deze gebouwen is in mijn bezit en de heer Jorissen kan er steeds in grasduinen.

Wat betreft de traagheid bij de afhandeling van beschermingsmaatregelen maak ik de heer Jorissen erop attent dat wij in 1975 500 gebouwen hebben beschermd, tegenover ongeveer 35 in 1974 en 17 in 1973. Wij benaderen met rasse schreden een normaal tempo. (*Applaus op de banken van de meerderheid*)

De Voorzitter: De heer Jorissen heeft het woord.

De heer W. Jorissen: Mevrouw de Minister, ik weet niet juist waar u dat laatste statistiekje vandaan haalt. Ik keek onlangs een lijstje in over klassering van gebouwen in Brugge. Ik heb gezien dat er in 1974 in Brugge alleen 74 gebouwen werden geklasseerd. U spreekt van 35 voor heel het Vlaamse land. Klaarblijkelijk is er ergens een fout, ofwel in uw officiële lijst ofwel in de gegevens die u hebt.

Het is juist dat u meer gebouwen als beschermd erkent, maar daarover zullen wij het hebben over een veertiental dagen wanneer wij het nieuwe ontwerp van decreet zullen behandelen.

Tot slot wil ik zeggen dat het mij weinig kan schelen hoe de bouw van die autotoonzaal zal worden tegengehouden, als het maar gebeurt. Ik vind dat die helemaal niet past in het geheel van een begijnhof. Er zijn andere plaatsen in of buiten de stad waar zo'n toonzaal terecht kan.

Wanneer ik spreek over een paar waardeloze

loodsen, bedoel ik dat zij historisch waardeloos zijn omdat zij recent zijn en geen bouwkundige kwaliteit hebben.

Het sedert jaren verlaten benzinestation ligt langs een straat waar alleen lokaal verkeer toegelaten is. Het gaat dus over een zuiver particulier gebruik.

Mevrouw de Minister, ik zou graag de lijst bekomen van de 130 huizen die voor bescherming in aanmerking komen. Ik dank u.

De Voorzitter: Het incident is gesloten.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening en verzending

De Voorzitter: De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend en naar de bevoegde commissie verzonden :

1. Voorstel van resolutie van mevrouw N. Maes C.S. betreffende de bevoegdheid van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap inzake creativiteits- en ontwikkelingsateliers voor jonge werklozen.
2. Voorstel van resolutie van de heer M. Coppiepers C.S. betreffende de bevoegdheid van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap inzake de opleiding van werklozen beneden 25 jaar binnen het raam van de bestaande schoolstructuren.

Beide voorstellen van resolutie worden verzonden naar de Commissie voor het reglement.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter: Dames en Heren, de volgende openbare vergadering heeft plaats op dinsdag 3 februari 1976.

Aan de orde zal alleszins zijn: het ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten en landschappen.

Ik stel voor het verder bepalen van de agenda voor de volgende openbare vergadering aan uw Voorzitter en aan het Bureau over te laten. (*Instemming*).

Hiermede zijn wij aan het einde van onze werkzaamheden voor vandaag gekomen. De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 18.25 uur.*

SCHRIFTELIJKE VRAGEN EN ANTWOORDEN (R.v.O. art. 51)

Schriftelijke vragen werden ingediend door : de heer **V. Anciaux**, mevrouw **G. De Kegel**, jufvrouw **G. Devos**, de heren **H. Goemans**, **W. Kuijpers**, **W. Jorissen**, mevrouw **N. Maes**, de heren **G. Van In**, **L. Vansteenkiste**, **L. Walt Niel**, **J. Wijninckx**.